

Jitřní lup

†

1. III. MMVIII

Ptáci Už Pějí Skoro Jarně

A Hrůza Noci Umlká.

A Mládne Navěky Jen To, Co Nejdřív Stárne.

Každý den Vrací Se K Nám Jitro Milodárné,

Každou Noc Ztrácí Ráj Svá Zlatá Jablka.

Zas Hraje Na Šalmaj Pastýř Své Tóny Švarné,

Po Zvonech Na Věži Zní Nejdýl Pomlka:

Aby Vše Žilo Dál Navěky Vše je Marné,

Zas Milost Pravdou Mře, A Krása Propuká

A Všechna Kdyby Jako Oheň Komety

Se Jen Jen Mihnou Jak Ty Světy Na Hvězdárně A Jako

Všechny Hvězdy Vezdy

Jen Já Tu Stojím Staletý Zas Nanovo Jak Záminka

A Jako Slovo Uprostřed Věty,

Když Věčně Jeden Eden Tam V Klestí Sčítá Své Cesty, Své Tresty,

Svá Znamínka:

Ach, Štěstí!

Stopy, Jež Vedou Přes Záhony:

A Něco Chybí. Jedno Chybí.

Chybí Nekonečně.

Jedna Chybí.

Maminka.

*Jiří Kuběna (*31. 5. 1939 †10. 8. 2017)*

ZE ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE

Usnesení č. 18 ze zasedání Zastupitelstva městyse Budišov ze dne 7. 6. 2017

Upravená verze z důvodů dodržení zákona č. 101/2000 Sb, o ochraně osobních údajů. Vypuštěné údaje a přílohy jsou v plném znění k nahlédnutí oprávněným osobám (občané Budišova a vlastníci nemovitostí na budišovském katastru) na Úřadě městyse Budišov.

Návrh usnesení

zastupitelstvo městyse:

- určuje ověřovateli zápisu Mgr. Veroniku Ležákovou a Hanu Klímovou,
- schvaluje program zasedání zastupitelstva městyse,
- bere na vědomí zápis z jednání Rady městyse č. 45–49,
- schvaluje nákup pozemků v k. ú. Budišov p. č. 4121/2 o výměře 138 m²; p. č. 4126/2 o výměře 144 m²; p. č. 4129/3 o výměře 41 m²; p. č. 4129/4 o výměře 48 m²; p. č. 4134/3 o výměře 100 m²; p. č. 4134/4 o výměře 23 m²; p. č. 4139/2 o výměře 106 m²; p. č. 4139/3 o výměře 113 m²; p. č. 2135/3 o výměře 113 m²; p. č. 4144/2 o výměře 94 m²; p. č. 4149/2 o výměře 84 m²; p. č. 4159/3 o výměře 114 m²; p. č. 4205/2 o výměře 69 m²; p. č. 4136/6 o výměře 22 m²; p. č. 4136/7 o výměře 101 m²; p. č. 4210/4 o výměře 37 m² za cenu 25 Kč/m², cenu za vyhotovení geometrického plánu bude hradit městys,
- schvaluje záměr prodeje pozemků v k. ú. Budišov p. č. 4573/2 o výměře 45 m²; p. č. 4573/3 o výměře 32 m²; p. č. 4573/6 o výměře 29 m²; p. č. 4573/4 o výměře 37 m²,
- schvaluje nákup pozemků v k. ú. Budišov p. č. 3067/67 o výměře 59 m²; p. č. 3067/78 o výměře 42 m², nákupní cena 25 m², náklady za vyhotovení geometrického plánu bude hradit městys,
- schvaluje prodej spoluvlastnického podílu 11/20 k pozemku p. č. 3444/2, zahrada o výměře 1450 m² v k. ú. Hodov za cenu 137 Kč/m²,
- schvaluje prodej pozemků v k. ú. Budišov p. č. 695 a p. č. 696 každý o výměře 28 m², prodejní cena 25 Kč/m², kupující je Základní organizace Odborového svazu státních orgánů a organizace Úřad práce Třebíč,
- schvaluje znění Smlouvy č. 1030038518/001 s E.ON Distribuce, a. s. a pověřuje starostu jejím podpisem,
- schvaluje znění Smlouvy č. 1040012110/041 s E.ON Distribuce, a. s. a pověřuje starostu jejím podpisem,
- schvaluje znění Smlouvy č. 1040012110/039 s E.ON Distribuce, a. s. a pověřuje starostu jejím podpisem,
- schvaluje investiční akci Chodníky podél silnice II/390 v Budišově I. část,
- na základě předložených podkladů – Rozvaha, Výkaz zisku a ztrát, Příloha, Roční zpráva o finanční kontrole za rok 2016, Závěrečný účet za rok 2016 – návrh, Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření městyse Budišov, Inventarizační zpráva s přílohami,
- schvaluje účetní závěrku městyse Budišov za rok 2016,
- schvaluje celoroční hospodaření a Závěrečný účet městyse Budišov za rok 2016 včetně Zprávy o přezkoumání hospodaření městyse Budišov za rok 2016 bez výhrad,
- schvaluje rozpočtové úpravy č. 9/2017.

Petr Piňos, starosta, Josef Ondráček, místostarosta

Oprava schodiště na hřbitově

Návštěvníci budišovského hřbitova už nebudou klopýtat na rozpadlých schodech u západní brány. Městys zařídil jejich opravu. Hodnotit můžeme firmu Vladimíra Slabého, která se opravy ujala.

Nové stavby v Budišově

Začátkem září zahájil a firma E.ON práce na uložení vedení el. proudu pod povrch v lokalitě „Pod Škarpou“ podél silnice k Náramči. Městys Budišov zde přitom zajišťuje výstavbu nového osvětlení a místního rozhlasu. Poté dojde nákladem městyse k vybudování nového chodníku v těchto místech.

Zástupci vedení městyse zajišťují i rekonstrukce dalších chodníků v obci, které by měly začít ještě v letošním roce a pokračovat budou v roce příštím. V polovině září začaly také zemní práce pro zpevnění plochy před farou, které vybuduje městys Budišov ve spolupráci s budišovskou farností.

Informace o těchto stavbách budou v příštím čísle zpravodaje.

ZPRÁVY

Peace Run

Světový mír lze na zemi dosáhnout, odhalit, nabídnout a projevit, až v každém člověku síla lásky nahradí lásku k síle.

Autor motta, indicko-americký atlet, filozof a umělec Šrí Činmoj (Sri Chinmoy, 27. 8. 1931 – 11. 10. 2007) založil v roce 1987 nesoutěžní štafetový mírový běh Peace Run. Mezinárodní tým běžců nese Mírovou pochodeň a předává ji všem, kteří se chtějí k této myšlence připojit. Peace Run nepropaguje ani nepodporuje žádné konkrétní náboženství nebo politický názor. Snaží se propagovat svobodu, toleranci a porozumění ve společnosti.

Od založení štafeta proběhla 140 zemí ve všech světadílech (kromě Antarktidy). Od roku 1991 se tato akce každoročně koná i v České republice – a ve čtvrtek 15. června 2017 dorazila i do Budišova. Městys se tak mohl podílet na oslavě 30. výročí založení běhu a vzpomínce 10. výročí úmrtí jeho zakladatele.

Běžci vyrazili z Třebíče a okolo 10. hodiny probíhali Budišovem. Doběhli ke škole, kde je přivítal starosta městyse s radním Smrčkem a ředitelem školy Mgr. Milanem Procházkou. Žáci školy s ředitelem pak proběhli s pochodní zámeckým parkem. Poté se všichni sešli u školy, kde měli běžci připravený program, ve kterém zapojili všechny děti. Ty si mohly podržet pochodeň nebo s ní i běžet v areálu školy. Po společném pózování zástupců městyse a školy s pochodní se jí ujal starosta a vyběhl k běhu „kolem světa“ v areálu školy.

Po rozloučení a razítkách do pamětních lístků běžci vyběhli k Náměšti nad Oslavou a Brnu.

www.peacerun.org/cz

*Ladislav Dokulil,
foto autor a Stanislav Bačák*

Budík uspořádal Rozloučení se školním rokem

S blížícími se letními prázdninami připravil spolek Budík pro naše nejmenší Rozloučení se školním rokem. V sobotu 24. června panovalo i v 16:00 hodin tropické počasí, ovšem zámecký park poskytl všem příchozím příjemný stín. S sebou bylo třeba vzít kromě dobré nálady také dostatek tekutin a párek na opečení.

Soutěžního odpoledne se zúčastnilo 25 dětí, na které čekalo 10 úkolů. Ještě před jejich plněním si na začátku trasy každý malý účastník vyzvedl soutěžní list ve tvaru budíku s deseti volnými kolonkami, které postupně zaplňoval razítky. Budík měl také šňůrku na zavěšení, proto si ho téměř všechny děti pohodlně pověsily na krk. Poté mohlo začít samotné soutěžení.

Jednotlivá stanoviště byla označena cedulí s číslem, podrobným popisem aktivity a razítkem. Záleželo na každém, jestli bude procházet parkem podle čísel nebo si zvolí jiný způsob. Plnění předepsaného úkolu probíhalo tak, že rodič dítěti přečetl, co má dělat, a po splnění zadání mu natiskl razítko k příslušné kolonce do soutěžního listu. Každý z úkolů byl zaměřen na dovednosti z různých oblastí. V rámci pohybových aktivit se představilo skákání v pytli nebo překážková dráha. Motorika měla zastoupení v lovení rybiček, házení míčků, namotání autíčka na šňůru nebo chůzi se lžící a pingpongovým míčkem. Část zadání byla zaměřena také na poznávání předmětů a tvarů, přiřazování dvojic obrázků k sobě nebo na uhádnutí hádanky.

Když byl soutěžní list plný razítek, čekala na soutěžící odměna pod stanem plným balónek u zahradního domku. Jelikož všechny děti úspěšně prošly stanoviště a zaplnily prázdné kolonky, dostalo každé z nich na krk perníkovou medaili a tašku s překvapením, která ukrývala kromě sladkostí také např. bublifuk ve tvaru tužky s razítkem nebo dekoraci se zvířátky na okno do dětského pokoje.

Kdo měl zájem, mohl si poté ozdobit připravené perníčky, případně si zatančit na oblíbené dětské písničky. Pokud už někomu vyhládlo, byl nejvyšší čas na opečení párků. Po příjemně stráveném odpoledni pak odcházelo každé dítě s barevným balónkem.

Za přípravu celého odpoledne je třeba poděkovat každému, kdo jakýmkoliv způsobem pomohl s organizací, zejména však Jitce Svobodové a Věře Voborné za přípravu jednotlivých soutěžních stanovišť. Dále Šárce Karáskové za napečení perníčků a medailí pro děti a Davidu Kašparovi za zapůjčení stanu, stolů, lavic a aparatury.

Dětem i dospělým děkujeme za účast. Doufáme, že se potkáme alespoň ve stejném počtu na některé z dalších akcí, které Budík uspořádá.

za spolek Budík Martina Vašíčková

O pohár městyse Budišov

V neděli 23. července se stal Budišov místem setkání požárních sportovců v rámci soutěže O pohár městyse Budišov, která se stala součástí 6. kola Třebíčské okresní ligy v požárním útoku mužů a žen.

Na tréninkovém fotbalovém hřišti si to mezi sebou rozdala mužstva mužů a žen, která, v rámci okresu patří mezi ty nejlepší. V Budišově se mohly soutěže zúčastnit i týmy nespádající do okresu Třebíč a aktivně neběhající ligu. Zájem byl veliký, o čem svědčí soupiska týmů mužů a žen.

Příprava na požární útok myslibořických hasiček

Požární útok budišovských hasiček

Vítězné mužstvo hasičů z Nevcehle v mužské kategorii

Vítězné budišovské hasičky v kategorii ženy

Muži: Bačice-Udeřice, Čechtín, Myslibořice, Strážov, Litovany, Hodov, Jasenice, Petrovice B, Chlum, Vladislav, Nárameč, Dešná B, Kouty B, Bransouze, Radonín, Výčapy B, Příložany, Výčapy A, Blatnice, Kamenná, Benetice, Nevcehle a Krasonice.

Ženy: Budišov, Radonín, Myslibořice, Petrůvky, Stařeč, Jakubov, Nárameč a Bačice-Udeřice.

Během samotné soutěže se ukázalo, že vedle tvrdého tréninku je potřeba i notná dávka štěstí. Mnohdy se stalo, že sebemenší chybička, popř. technická závada (roztržená hadice při útku) byla tvrdě trestána ztrátou dobrého času, popř. diskvalifikací.

K samotným výsledkům. Pokud bychom je chtěli shrnout do jedné věty – v soutěži mužů kralovali muži Nevcehle a mezi ženami budišovské hasičky. Snad pro úplnost výsledky tří nejlepších mužstev mužů a žen (ženy běhaly na kratší trati):

Soutěž mužů, kategorie 3 B

1.Nevcehle	s časem 18:15 s
2.Krasonice	18:29 s
3.Chlum	18:30 s

Soutěž žen, kategorie 2 B

1.Budišov	s časem 17:82 s
2.Jakubov	18:18 s
3.Petrůvky	18:44 s

V soutěži O Pohár městyse Budišov, kde startovaly tři týmy mužů s nejlepším časem, zvítězilo mužstvo z Nevcehle.

V samotném závěru byli ti nejlepší odměněni poháry a věcnými cenami. Při závěrečném pozdravu všech zúčastněných mužstev bylo přáním všech, aby se soutěž Třebíčské ligy vrátila k nám i příští rok.

Karel Pavlíček

Okresní výstava králíků o budišovské pouti

Již tradičně představují chovatelé výsledky své dlouholeté práce v místním areálu v Budišově při budišovské pouti 12. a 13. srpna. Ti nejlepší z nich obdrželi, z rukou starosty obce Petra Piňose a garantů soutěže, poháry a čestná ocenění. Dva dny se tak vedle soutěžení staly místem setkání a předávání zkušeností nejen mezi chovateli ale všech, kdo výstavu navštívili.

Zpěštěním byla soutěž v kokrhání kohoutů a nutno dodat, že kohouti opravdu zakokrhali. V sobotu se stal vítězem Martin Novák a v neděli Dušan Kresan.

Mnozí dlouholetí chovatelé si povzdechli, že nemají následovatele, a to jak v rodinách, tak především v mladé generaci. Nezbyvá než doufat, že časem jejich řady doplní některé z dětí, kterých bylo v areálu vidět hodně a které zaujaly především klece s kanárky a andulkami. Jako vždy tak i tentokrát čekala na asi 250 platících diváků (děti měly vstup zdarma) bohatá tombola.

Nejlepší kolekce okresní výstavy králíků

- Putovní pohár a 1. místo Angora bílá červenooká – Jaromír Dobrovolný
 2.místo Novozélandský červený – Josef Hort
 3.místo Velký světlý stříbřitý – Josef Coufal

Čestné ceny:

- Burbunský – Jan Franz
 Kalifornský černý – František Břinek
 Stříbřitý žlutý – Josef Dobrovolný
 Černý černopesíkatý – Jakub Vrbka
 Angora bílá červenooká – Ing. Jaromír Dobrovolný

Místní výstava drůbeže

- Putovní pohár a 1. místo Česká slepice zlatě kropenatá – Ing. Jaromír Dobrovolný
 2.místo Zdrobnělá hemšírka mēd. červ. – Oldřich Jaša
 3.místo Bojovnice šámo – Martin Novák

Čestné ceny:

- Zdrobnělá wyandotka žlutá kolum. – Jaromír Hort
 Husa pomořanská – Martin Novák
 Bojovnice šámo – Martin Novák
 Leghornka – ?
 Rýnská černá – Martin Novák

Místní výstava holubů

- Putovní pohár a 1. místo Kudrnáč modrý bělouš – Miroslav Novotný
2.místo Prácheňský káník černý – Josef Dobrovolný
3.místo Moravská pštros – Josef Prudík

Čestná cena:

- Prácheňský káník černý – Josef Dobrovolný
Moravský pštros modrý bezpr. – Josef Prudík
Kudrnáč – Miroslav Novotný
Koburský skřivan – Josef Diviš
Český stavák modrý sedlatý – Karel Štěpánek
Morák – Josef Jurný

Vedle hlavních sponzorů městys Budišov a Kraj Vysočina se zařadili další: Obec Rudíkov, Norunex, s. r. o., Rudíkov, Zepas Rudíkov, Hammelmann-servis, s. r. o., Nábytek Novák, Budišov, Sofistav, s. r. o., Rudíkov, Zdeněk Hospůdka, Nárameč, Zahradnictví Ing. Ladislav Molnár, Budišov, Průmyslové zboží Josef Ondráček, Budišov a ZD Budišov.

Chovatelé všem sponzorům děkují a těší se na viděnou v příštím roce.

Karel Pavlíček

Budišovský zámek opět jinak

Poslední srpnová sobota patřila již tradiční akci městyse Budišov na nádvoří a v parku budišovského zámku. (Hlavními sponzory byly Nadace ČEZ, Ekologický mikroregion Horácko a firma Quantum. K dalším sponzorům je nutné počítat i některé organizátory a spoluorganizátory jednotlivých akcí.)

Na nádvoří se v sobotu 26. srpna 2017 objevily stánky s bižuterií, cukrovím, perníky (které si mohly děti i samy nazdobit), bylo možné si zakoupit různé nápoje i klobásy, děti si mohly nechat namalovat tváře.

Od 15. hodiny vše začalo, tradiční projev starosty byl tradičně stručný – a pak již se návštěvníci za volný peníz mohli rozptýlit po okolí zámku. V parku představili svou práci umělci kováři a bylo možné si vyzkoušet střelbu z airsoftových zbraní (raději jen do terčů). Starosta městyse zde údajně uspěl.

Nové sdružení rodičů a dětí Budík (BUDišovský klubÍK) připravilo pro děti mnoho pohádkových soutěží i fotokoutek, vše před domkem zahradníka, kde pod záštitou třebíčského Domu dětí a mládeže probíhaly ukázky tvorby upomínkových předmětů.

Ve skleníku u domku byla připravena výstava mincí a bankovek truhláře Miroslava Homoly z Laviček u Velkého Meziříčí „Historie české měny 1917–2017“. Leckdo si mohl zavzpomínat na minulost, včetně doby svého dětství.

Na nádvoří zámku se usídlila skupina M*E*Š s hudbou téměř všeho druhu, převážně rockovou, ale zazněla i dechovka.

V zámecké sale terreně se představily Anna Kolaříková s hrou na harfu a Eva Kotrbová s violoncellem. Program umělkyně přizpůsobily složení návštěvníků a zazněly kromě klasiky (Vivaldi) i skladby filmové (Morricone) a populární (Irglová, Harrison). Píseň „Here Comes the Sun“ ostatně korespondovala se stavem počasí venku. Slunka jsme si užívali dostatek, sala terrena však poskytovala příjemné chladivé prostředí. Nutno dodat, že to byl po velmi dlouhé době první koncert v této místnosti zámku. Anna Kolaříková však v Budišově nevystupovala poprvé, již dříve zde hrála na varhanních koncertech ve farním kostele. Letos ukázala hru na harfu. Na závěr koncertu se od ní zájemci mohli dozvědět i něco zajímavého o tom nezvyklém hudebním nástroji.

Během večera probíhaly prohlídky depozitáře zámku i speciální historické prohlídky s hráným výkladem dvou služebných (Mgr. Iva Rybníčková a Dominika Svobodová) v dobových krojích, které všechny zaujaly přímo hereckým výkonem. Je jen škoda, že se pro velký zájem při dvou prohlídkách, které se musely vejít do prohlídek ostatních, na všechny zájemce nedostalo. Ti, kteří se do pořádku nevešli, to snad budou moci zkusit příští rok.

Po setmění se zámek jako vždy rozsvítil (k čemuž přispěla i firma Ing. Josefa Klímy), ale v jednadvacet hodin opět zhasl. Světlo by rušilo ohňovou show skupiny historického šermu Albion z Dobšic u Znojma, která sklídila nebývalé ovace všech diváků. No, a po opětovném rozsvícení slavnostního osvětlení zámku pokračovala zábava.

Počasí bylo bezchybné, jen ve skleníku trochu teplo. Druhý den by to tak idylické nebylo. Bouřka v neděli přišla téměř přesně v 15 hodin.

Ladislav Dokulil, foto autor a Stanislav Bačák

Z HISTORIE

Jiří Pavel Kafka, radista – střelec 311. československé bombardovací perutě RAF

Jiří Pavel Kafka se narodil 2. 5. 1924 jako prvorozený syn židovského právníka. Otec pracoval jako advokát. Jeho maminka Eliška (za svobodna se jmenovala Weinerová) pocházela z Českého Brodu a byla o dvacet let mladší než otec. Rodiče se brali v roce 1922 a bydleli nejdříve na Smíchově a potom v Pařížské ulici č. 32. Jiří měl ještě mladšího bratra Felixe, který se narodil v roce 1925. Oba bratři chodili do Obecné školy v Praze 1 a pak navštěvovali Akademické gymnázium na Příkopech.

S nástupem okupace nastaly nepříjemnosti zejména pro otce, který byl předsedou Pražské židovské obce. Díky jeho prozíravosti se jeho synům Jiřímu i jeho bratrovi Felixovi podařilo 28. 6. 1939 vycestovat do Anglie tzv. Wintonovým transportem. Rodiče vše zařídili s panem Wintonem a oba bratři se o cestě z Čech do Londýna dozvěděli necelý měsíc před odjezdem. Cesta trvala dva dny.

Vzhledem k tomu, že rodiče trvali na tom, že musí bratři zůstat společně a bylo jim v té době 15 a 14 let, nešli do rodin, ale do tábora pro uprchlické děti Ipswichi, kde zůstali několik měsíců a díky otci, který se šťastnou náhodou dostal do Anglie, do prázdninové školy Holiday school na jihu Anglie. Po prázdninách začal Jiří studovat na střední škole v Cheltenhamu, ze které odešel do učňovské školy ve firmě Sigmund Pumps v Gateshead.

Do armády vstoupil 13. 6. 1942. Asi tři měsíce sloužil v pozemní československé armádě, odkud jej vybrali do Royal Air Force (RAF). Výcvik prodělal ve Walesu, Skotsku a na Bahamách a byl zařazen jako střelec a radista ve 311. peruti. Od srpna 1940 létala Peruť na britských bombardérech Vickers Wellington a od května 1943 na amerických Consolidated Liberator.

Četař Jiří Kafka byl přidělen do posádky štkt. Rudolfa Protivy a později k posádce npor. Jana Josefa Hubičky. Přímých bojů se Jiří Kafka nezúčastnil – to nebylo úkolem jeho posádky. Proti nepřátelským letadlům nelétali, spíše se jim snažili vyhnout. Operovali v prostorách Biskajského zálivu a po přemístění do Skotska bránili konvoje proti německým ponorkám mezi Anglií a Skandinávií.

Na svoje působení v RAF má mnoho vzpomínek, např. když museli přistát bez podvozku na „břicho“ anebo na chvíli, když hořelo letadlo. I přes mnohdy dramatické chvíle, které prožívali, se občas přihodily i úsměvné příhody. Jednou, když se ptali pilota, jak se orientuje, odpověděl, že podle Jiřího Kafky, protože ten vždy spí hlavou na sever. Nejdelší jejich let trval až 18 hodin. Operační činnost perutě byla ukončena 4. června 1945.

Jiřího tatínek měl štěstí, jelikož v době obsazení byl v Paříži a Londýně, kde vyjednával přijetí určitého počtu Židů, a v době, kdy se měl vrátit, vypukla válka a hranice byly uzavřeny. Za války pracoval v Londýně na ministerstvu pro hospodářskou obnovu v české exilové vládě.

Maminka Jiřího byla druhým transportem v roce 1941 deportována do ghetta v polské Lodži, kde unikla jisté smrti. Při jednom z nástupu ji jedna známá pokynula rukou, aby se

schovala v baráku. Později zjistila, že ostatní, se kterými původně stála, byli odesláni do plynu. V srpnu 1944 byla kvůli blížící se Rudé armádě transportována do Osvětimi a v zimě 1944 odeslána na severní Moravu do továrny v Bernarticích, kde se dočkala osvobození.

Jiří Kafka (uprostřed) se svými přáteli od 311. čs. bombardovací perutě

Jedna z osádek 311. čs. perutě se kterou Jiří Kafka (čtvrtý zprava) operačně létal v letech 1944–1945

Se svým bratrem Felixem – Velká Británie (1943?)

Osud další rodiny Jiřího Kafky byl, jako pro většinu židovských rodin za okupace a války, nemilosrdný. Dědeček Ludvík Kafka zemřel doma ještě před transportem do Terezína v roce 1941. Max a Karel Kafkové, bratři Jiřího tatínka, prošli terezínským ghettem a zemřeli ve vyhlazovacích táborech. Zachránil se jen Karlův syn František a Maxova dcera Marie díky včasnému odjezdu do Londýna. Druhý dědeček Bernard Weiner zemřel v ghettu v Terezíně, stejně tak jeho dva synové a dcera Julie s miminkem.

Po válce se jako první do Prahy vrátila Jiřího maminka, kde se ubytovala v bytě Jaroslava Kafky, bratrance Jiřího, kam se po návratu s exilovou vládou přistěhoval i Jiřího tatínek. Jiří se vrátil do Prahy v srpnu 1945. Později si rodiče opatřili vlastní byt. Bratr Jiřího se domů vrátil později. Po setkání s rodiči se opět vrátil do Anglie, kde ještě studoval.

Jiří nezůstal po válce u letectva a začal vyučovat angličtinu v jazykové škole na Národní třídě. Poté pracoval v kanceláři spediční firmy Řivnác & Šula. Vzhledem k tomu, že začaly poměry v republice doznávat zásadních změn, využil možnosti, jako příslušník britské armády, demobilizace tam, kde narukoval. Spolu s dalšími podobnými pěti, kteří možnosti výjezdu z republiky využili, odjel vlakem v oddělení pro britské vojáky. Dopravu hradila Velká Británie. Rodiče zůstali v Československu. Tatínek, zemřel v prosinci 1948 a je pohřben v Praze. Mamince se podařilo sehnat výjezdní povolení do Anglie, kde žila s oběma syny.

zleva Josef Ondráček, Jiří Kafka, MUDr. Helena Macháčková a Zdeněk Smrček

Jiří v Anglii ze začátku provozoval importní firmu, která dovážela součástky na výrobu bižuterie. V roce 1952 se oženil s Dorothy Blundy, se kterou má syna Stephena a

dceru Helenu. V roce 1960 se celá rodina odstěhovala do Izraele, kde žila až do roku 1968, kdy se opět vrátili do Anglie, kde Jiří pracoval jako developer.

V průběhu let Jiří Kafka několikrát navštívil Československo. V roce 1986 zemřela Jiřího maminka a o dva roky později i jeho manželka. V roce 1990 přijel do Československa, kde se seznámil a oženil s MUDr. Helenou Macháčovou a již zde zůstal.

Zdeněk Smrček, foto archiv Jiřího Kafky a Martin Pavlíček

Použitá literatura:

Prezentace Mgr. Vladislava Buriana, Klub historie letectví Jindřichův Hradec

O učitelské bídě

Nebudeme hovořit o učitelích na městských školách, bývali to obyčejně bakaláři, studenti s prvním stupněm akademické hodnosti a měli od města slušný plat, ale o vesnických kantorech, kterými byli buď vysloužilí vojáci znalí písma či mladíci z učitelské jednorocní přípravy zvané preparanda, nemající takové vážnosti jako bakaláři. Vesničtí učitelé, volení rychtářem a jeho pomocníky, když vrchnost s důstojným panem vikářem o ně moc nedbala, byli odměňováni všelijak, ale jen tak, aby nemuseli hladovět. O tom nechme hovořit zápisy ze zámeckých archivů a jiných dochovaných písemností.

MUDr. Vladimír Němeček podává zprávu ze zámeckého archivu budišovského panství z roku 1732: Rektor školy byl v seznamech úředníků a služebníků jmenován až po čeledínech. Jistě zajímavý doklad hlubokého úpadku školství a školských poměrů u nás. Ovšem plat v penězích byl pouze části platu učitele. Větší a důležitější byly příjmy naturální od vrchnosti, rodičů a jejich dětí. Týdně se vybíral sobotáles, krejcar týdně za 1 žáka v první třídě a 2 krejcare za žáka druhé třídy. Byly příspěvky za křidu, svíčky, za ořezávání brkových per husích nebo krůtích, příspěvky na Dušičky, Velký pátek, Bílou sobotu. Na koledu se chodilo od 1. listopadu až do Tří králů. V ten den chodil učitel s dětmi a psal křidou na futra dveří K + M + B a letopočet. Časté koledy nepřispívaly však k jeho vážnosti. Lid na takovou žebrotu žehnal.

Budišovský učitel – asi Václav Lacina – začal dostávat z kontribučních peněz (z poddanských daní!) 10 zlatých jako rektor, z panských důchodů 2 zlaté a jeden sud piva. Nedivme se, že učitelé si hleděli zlepšit své důchody jiným způsobem. Dle zprávy z ledna 1788 se udává, že bylo vyplaceno za předání lnu tasovskému rektoru 5 zlatých a hodovskému za tutéž práci 4 zlaté. Jejich další příjem byly muzikantské kapely. Vyučili žáky muzice a s nimi vyhrávali, jak svědčí záznam Maxe Buriana, týkající se učitele z Hodova: Hodovské učitel Johan Swetelski zůstal dlužen od roku 1818 za pivo 2 zlatky 41 krejcarů. O učiteli muzikantu svědčí zachovaný dopis učitelského pomocníka Františka Žáka:

Pane Mezlík! Velice jich prosit budu, že by tak dobrý byli a mně s jedním dvacetníkem anebo s čím budou moct mně pomohli nebo velice potřebuju na struny, rád bych na ty vostatky někam hrát šel a když nejní strun, tak těžko muziku dělat. Pročež prosím pomozou mně s něčím, však při matce Boží to spravíme.

L. P: 1818, 31.12. Svjetelski Johann, školní učitel v Hodově, padesátiletý, píše rychtáři z Rohů:

Z nejmilejší Pane Rychtáři! Pro Boha vás prosym, aspoň vy mně nenechte hladem pomynouti. Zapuňte mi 5 zlatých, buďto je na podzim voplatim nebo sy můžete dřív i sych vzyti. Abyste se bali, že snad bych já umřel, by ste nic nedostali, dyš byste předně k zaplacení přišli. Nebojuž hladem pomynouti musim, jestli vy se nade mnou nesmilujete. Dybych já pomynul, tak vy, dyž Ofyčři by přišli šulkelti školní plat bybyrat, vy předně vašich 5 zl. dostanete. Mnejte se dobře muj nejmilejší dobrodyncy.

Abychom poznali učitelskou bídu, je třeba porovnat ji s tehdejšími cenami zboží. V roce 1781 stála husa 24 krejcarů, máz vína (1,415 l) 18 krejcarů, 1 libra masa (0,5 kg) 4 kr., libra mýdla 11 kr., libra svíček 12 kr., v roce 1874 zajíc 14 kr., kopa vajec 15 kr., v roce 1796 loket plátna 12 kr., houně 3 zl. 30 kr., 1 míra žita 2 zl. 45 kr., 1 míra hrachu 3–4 zl.

Co mohli dát učitelé lidé na vsi, když museli robotovat a sami někdy neměli co do úst? Poměry na vesnici se změnily k lepšímu patentem císaře Josefa II. z r. 1781, jímž bylo zrušeno nevolnictví. Bylo zrušeno dědičné poddanství, rolník se mohl svobodně stěhovat, lidé mohli svobodně vyznávat víru a dávat děti na řemeslo. Začíná národní obrození. V roce 1841 koná se v Praze první český ples, na němž se město dovídá o francouzské revoluci, která přes noc smetla krále Ludvíka Filipa a Francie se stala podruhé republikou, o kterou se zasloužilo dělnictvo. Tyto zprávy pronikají i na venkov, kde starí učitelé učí žáky dál v doškových chalupách, vtěsnáni do jedné světnice. V první lavici sedí deškanti. Ti se učí jen písmenkům vytištěným na tvrdém papíru, přilepeném na prkénku s rukověti. Za deškanty sedí slabikanti se slabikáři a v posledních lavicích čtenáři s katechismem a biblickou dějepravou.

Umořený učitel sahá večer po bukových loučích na rozsvícení (A. Stašek: O ševci Matoušovi, 1948), protože olej je drahý a důchod skrovný. „Co máš k večeři?“ ptá se ženy. „Ohříváný kucmoch a kus chleba s tvarohem, co nám donesl jeden chlapec.“ – „To donesou bochníček ovesného chleba, ale džbáněk mléka nebo kousek másla selky nedají.“

Nebo další zpráva ze životopisu Václava Hejtmánka, učitelského pomocníka v Korouhvi u Poličky 1. 10. 1843, který měl 12 zlatých služného, mizernou stravu, nevytápěný byt a zvonění klekání za rektora. Zvláštní příjem měl za vybírání novoročních grošů po Třech králích. Chodil se dvěma hrobaři s pytlí a domácí služkou s kroupkou. – Sbírali od sedláků hrách, kroupy a koláče.

Nebo jak v podkrkonošském Vranově vybírali učitelé: První konšel: „Tamhle v Havírně je učitelem krejčí, proč by nemohl být u nás někdo, kdo se tomu neučil?“ – „Ten neumí psát ani latinkou, píše jen švabachem,“, bručí rychtář. – „V Bezděčíně je učitelem tkadlec,“ ozývá se jiný hlas. – „Ten neumí ani kale počítat,“ buble konšel Vaňouček, „a to není tak snadné. Platí se dvěma měnami, stříbrnou, jejíž jeden zlatý má 60 krejcarů, a běžnou měnou šajnovou, jejíž jeden zlatý má dvacet grošů a každý groš má tři krejcarey.“ – Tak honem nějakého kantora. – „Poprosme, aby Jirka Macháčků...“ – „Ten je na tu rozpustilou mládež slaboučký...“ – „Snad mladý švec Štěpánek. Dělá teď dobrotu. I učený je dost. Po nocích prý pořád něco píše a čte a v gardě je jeden z nejpilnějších.“ – „No, oba jsou našinci a každý z nich je milejší, než cizí přílezlík.“ A na tom zůstalo.

Učitelskou bídu a strádání vesnického kantora výstižně zřymoval Josef Kavalír, učitel vikariátu v Turnově, ve své suplice z r. 1860:

*Optáš-li se mne křesťane,
kdo mizerný v světě tvor je,
dám ti odpověď vždycky:
Ubohý kantor vesnický.*

*On musí v hodinu ranní
vstávat a zvonit klekání,
když chrupe rektor staříčků.*

*V neděli a ve sváteční čas,
hrát varhany a zpívat bas,
a pak hned po požehnání,
zas hrát chase k tancování.*

*Celý rok brambory soukat,
do kluků rozumy vtloukat,
má plnou hlavu mutací,
aby obstál při visitaci.*

*Ve škole dost dětí mívá,
jen v sobotu prázdno bývá.
Vyhlíží smutně na náves,
nese-li kdo sobátes.*

*A na jaře stává v zimě,
ruku líbá hospodyni,
zda džbánek piva kápne a vyprahlé hrdlo spláchne.*

*V kostele pak kruchtu hlídá,
po latinsku odpovídá,
chodí babkám baňky sázet,
za groš mrtvé vyprovázet.*

*Když koledy čas nastane,
kantor přec něco dostane,
za betlémskou písničku,
jelítko neb jitřničku.*

Co tomu říkáte, učitelé socialistické republiky, která vás postavila konečně hmotně i společensky na úroveň s ostatními vrstvami národa? Já za svou osobu jen připomínám, jak to bylo se mnou, když jsem nastoupil školní službu v roce 1920, dle dekretu okresní školní rady ve Velkém Meziříčí pro výpomocného učitele Františka Horkého:

Okresní školní rada ustanovuje Vás výpomocným učitelem na trojtřídní obecné škole v Tasově s remuneračí ročních 1000 K (jeden tisíc) a příbytečným 180 K (jednosto osmdesát) dle zákona z 15. července 1914 z. z. č. 48 a očekává, že se budete...

To znamenalo 98 K měsíčně a já platil jen za obědy v místním hostinci 100 K!

František Horký (Jiskra, březen 1971)

Z BUDIŠOVA A OKOLÍ

Činnost zájmových organizací pro městys Budišov za rok 2016

Rada městyse Budišov uveřejňuje činnost zájmových organizací a spolků v městysi na základě informací zástupců organizací i vlastních zjištění. Jsou zde uvedeny činnosti těchto organizací pro občany městyse Budišov. Některé spolky zajíždějí mimo obvod obce na soutěže, zápasy, představení a jiné aktivity. Členové různých spolků se také v Budišově i jinde jednotlivě podílejí na činnosti jiných spolků. Všechny tyto činnosti jednotlivců nelze jednoduchým způsobem obsáhnout a monitorovat a nejsou zde uvedeny. I tak se omlouváme za větší rozsah původně plánovaného stručného příspěvku rady do zpravodaje. V Budišově se toho děje podstatně více, než si kdokoliv představoval, a bude jen dobře, jestli se stane uveřejňování takových ročních přehledů zvykem. Na stránkách Budišovského zpravodaje se objevují příspěvky různých organizací, které zde podrobněji, často i s fotodokumentací, svou činnost zveřejňují. Redakce zpravodaje takovou aktivitu vždy vítá. (Pozn. red.: sami nejlépe víme, jak je těžké vytvořit smysluplný článek.) Některé informace lze zjistit na nalezených internetových stránkách, zde uvedených (bez posouzení aktualizace a kvality).

V Budišově je zapsáno v Registru ekonomických subjektů mnoho organizací. Rada městyse zjišťovala činnost u jedenácti z nich, u nichž se veřejné působení předpokládá, a 3 další nejsou v rejstříku zapsány, ale prezentují se činností v roce 2016. Na výzvu v minulém zpravodaji se již další spolky do uvedeného termínu nepřihlásily. Na webových stránkách zástupci rady našli další 3 kluby působící i v minulém roce.

IČO 66598958 Český svaz chovatelů, Základní organizace Budišov, Budišov 346

Svaz sdružuje chovatele drobného hospodářského zvířectva. ZO Budišov organizuje výstavy v městysi a účastní se výstav v celé republice. V roce 2016 měla budišovská organizace 26 členů. Předseda Jaromír Dobrovolný.

13. a 14. srpna 2016 svaz uskutečnil v Budišově poutňovou výstavu s více než 200 platícími návštěvníky.

www.cschbudisov.estranky.cz

70810338 Český svaz včelařů, z. s., základní organizace Budišov, Budišov 360

Svaz sdružuje chovatele včel, registrováno 73 členů, přicházejí noví mladí včelaři. Předseda Jiří Černý. Zkušení chovatelé předávají začínajícím chovatelům včel své zkušenosti na organizovaných setkáních a během neformálních střetnutí.

22684395 FC Budišov-Nárameč z. s., Budišov 272

Fotbalový klub soutěží v I.a třídě (muži A) a v roce 2016 zde obsadil 2. místo, muži B soutěží ve 3. třídě. Klub pracuje s mládeží, fotbal hrají i starší žáci a mladší příprava. Za zápasy zajíždějí mimo městys (zápasy dané tabulkou), muži A i v rámci celého Kraje Vysočina. V roce 2016 měl klub 105 aktivních členů. Prezident spolku Karel Věžník.

Akce zorganizované v Budišově v roce 2016:

V průběhu roku utkání na hřišti v Budišově (zápasy podle tabulek),
v lednu sportovní ples se skupinou Maraton,
v červnu turnaj mladších přípravek na hřišti v Budišově,

v srpnu pouťová zábava na hřišti se skupinou Vjetef, diskotéka a skákací hrad pro děti,
v říjnu vybudování nového zavlažovacího zařízení na hřišti,
na podzim vystavění přístavby ke kabinám u hřiště, odstranění starého plotu u hřiště a
postavení nového,

v prosinci výzdoba vánočního stromu u budovy městyse.

www.fotbalunas.cz/klub/2733

<https://cs-cz.facebook.com/FCBudisovNaramecB>

<http://dorost-budisov.wbs.cz>

60418532 Junák – český skaut, středisko Budišov, z. s., Budišov 51

Skautské středisko je zaměřeno na mládež, vlastní klubovnu u hřbitova, zaměřuje se i
na brigády na ochranu přírody a životního prostředí. Účastní se i akcí mimo Budišov.
V roce 2016 mělo 26 registrovaných členů mladších 18 let a 16 členů starších. Vedoucí
střediska Ing. Martin Lisý, Ph. D.

10. května 2016 středisko uskutečnilo sbírku pro Ligu proti rakovině v Budišově (žluté
květiny).

V červenci proběhl budišovský letní skautský tábor v Pavlově za účasti 29 dětí a 9
dospělých.

www.facebook.com/junakbudisov

48526622 Myslivecký spolek Budišov, Budišov 360

Zájmová organizace pečující o životní prostředí Budišova, každoročně vysazuje
stromky, uklízí odpadky a trvale pracuje na likvidaci černých skládek v katastru obce
Budišov. Počet členů 20, všichni z Budišova, předseda spolku Milan Doležal.

V dubnu a květnu 2016 spolek vysazoval stromky v obecních lesích.

V červnu uspořádali myslivci Tradiční posezení u myslivecké chaty na Věteráku se
zvěřinovým občerstvením,

v září proběhly v Budišově ve spolupráci s OMS Třebíč Lesní zkoušky ohařů.

26551390 Ochotnický divadelní soubor Budišov, občanské sdružení, Budišov 220

Budišovští ochotníci připravují a předvádějí divadelní představení, většinou komedie
se zpěvy, a působí v prostorách kulturního sálu v budově ZŠ Budišov. Se svými
představeními zajíždějí do obcí třebíčského okresu a okolí (v roce 2016 celkem 12
představení). Působí zde 28 aktivních členů. Kontakt Zdeňka Maloušková.

Představení v Budišově v roce 2016: Jiří Brdečka – Limonádový Joe,

1. 4. generálka, 2. 4. premiéra, 3. 4. repríza, celkem 500 diváků.

V červnu soubor zajišťoval osvětlení a ozvučení při vzpomínce na Leonharda Smrčka.

www.dsb.unas.cz

64268284 Římskokatolická farnost Budišov u Třebíče, Budišov 50

Církevní organizace působí na území Budišova a okolí, zajišťuje náboženské potřeby
obyvatel farnosti a zprostředkuje kulturní, vzdělávací i jinou činnost ve farnosti. Členy
jsou všichni katolíci s trvalým nebo přechodným bydlištěm na území budišovské farnosti,
počet není stanoven. Duchovním správcem (administrátorem) je P. Mgr. Jiří Polach.

Činnost budišovské farnosti pro veřejnost v roce 2016:

3. ledna vánoční koncert souboru Charvátčané z Charvátské Nové Vsi,

9. ledna Tříkrálová sbírka pro Oblastní charitu Třebíč,

23. března zájezd do Nové Říše – klášter, hřbitov, křížová cesta,

V březnu až květnu náboženské vzdělávání pro dospělé – pro veřejnost,

21. května Farní den pro veřejnost,

4. června zájezd do Vídně – Karlskirche a prohlídka města,

www.budisov.farnost.cz

www.facebook.com/farnost.Budisov

64270017 SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Budišov, Budišov 357

SDH Budišov zajišťuje požární ochranu v Budišově a okolí (v roce 2016 dva zásahy při požárech v Budišově a Doubravě), družstvo žen se úspěšně účastní soutěží v okrsku, oblasti i v Třebíčské lize. Počet členů 31, starosta sboru Pavel Tesař.

V červnu 2016 organizoval sbor dopravu při vzpomínce na Leonharda Smrčka.

V září proběhlo taktické cvičení – dálková doprava vody.

<http://sdhbudisov.blogspot.cz>

www.facebook.com/SDHBudisov

64270564 SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Míhoukovic, Budišov-Míhoukovic 56

SDH Míhoukovic zajišťuje požární ochranu v Míhoukovicích a okolí, družstva mladých hasičů a hasičů nad 35 let se úspěšně zúčastňují hasičských soutěží. V roce 2016 měl sbor 44 členů, starosta sboru Vojtěch Vostal.

30. ledna 2016 zorganizoval sbor v kulturním sále v Budišově hasičský ples,

v květnu Den otevřených dveří na hasičské zbrojnici,

v červnu čestná stráž při vzpomínce na Leonharda Smrčka,

v červnu Memoriál Karla Nováčka – soutěž dětí v požárním sportu na náhradním hřišti v Budišově.

<https://cs-cz.facebook.com/hasici.sdhmihoukovic>

70867607 T. J. Sokol Budišov, Budišov

Spolek s cílem provozovat sportovní činnost v Budišově. Činnost vyvíjejí zejména volejbalisté a probíhá i cvičení žen. Počet členů nezjištěn.

Rada nedostala přehled činnosti za rok 2016.

26636701 Zdravý domov Vysočina, z. s., Budišov 276

Hnutí Zdravý domov Vysočina působí v oblasti ekologie a zejména se zaměřuje na jednání související s výstavbou hlubinného úložiště lokality Horka, sdružuje obce v tomto území. Počet členů nestanoven, kontakt Oldřich Svoboda.

Činnost v roce 2016 v Budišově:

23. března promítání švýcarského filmu Cesta na nejbezpečnější místo Země,

23. dubna hvězdíkový pochod do Hodova v rámci Dne proti úložišti,

17. července setkání se starosty v Budišově a řešení zúženého počtu lokalit pro úložiště,

24. října jednání s Radou městyse Budišov o vstupu městyse do založené Platformy proti úložišti.

zdravymovvysocina.cz

Budišovské ženy a jejich příznivci

Neformální spolek dříve zapsaný jako nestátní nezisková organizace pod názvem Český svaz žen Budišov (IČ 00442801 v Praze 1, Panská 890/7) vyvíjí činnost v oblasti kultury určenou zejména dětem z Budišova a okolí převážně na parketu Pod Hrázkou, 25 členek v roce 2016, počet příznivců nestanoven. Kontakt Milada Suchánková.

Akce pořádané v Budišově v roce 2016:

- 30. dubna slet čarodějnic s volbou Miss čarodějnice,
- v červnu pečení občerstvení při vzpomínce na Leonharda Smrčka,
- 2. října 17. ročník Budišovského dýňobraní,
- 5. prosince mikulášská nadílka pro děti.

Budík

Budišovský klubík s názvem Budík je neformální sdružení budišovských maminek, zaměřené na činnost rodičů s dětmi, zejména těch nejmenších. Počet členů nestanoven, kontakt Věra Voborná.

V listopadu 2016 klub zorganizoval Průvod světlušek za účasti 70 dětí.

V prosinci proběhlo Adventní tvoření na úřadě městyse

Šipkaři Budišov

Klub hrající šipky s hracím místem v restauraci Sport, zajíždějí i do Brna a okolí. V roce 2016 ve 3. lize A obsadili 1. místo a postoupili do 2. ligy B. Počet členů 9. Předseda klubu Jaroslav Hort.

V roce 2016 organizovali vánoční a velikonoční turnaje pro veřejnost.

Patriot Budišov

V roce 2016 skončil klub hrající šipky v 1. lize A pod jménem Haluzáři Budišov na 2. místě a postoupil do extraligy se jménem Patriot Budišov, v roce 2017 mají název Stará parta. Hrací místo v restauraci U Kazdů. Předseda klubu Ladislav Pospíšil.

Nohejbalisti Budišov

Klub pořádající v Budišově turnaje v nohejbalu.

23. dubna 2016 proběhl na hřišti u školy Nohejbalový turnaj trojic.

Triatlon Budišov, Kamenná 12

Klub provozující triatlonový sport na Třebíčsku, tréninky v Budišově 221. Počet členů do 18 let 14, kontakt Lenka Procházková.

www.bezpecnenakole.cz/kluby/triatlon-budisov

O činnosti dalších organizací se nepodařilo nic podstatného zjistit.

Rada městyse Budišov

Nový školní rok 2017/2018 už je v plném proudu. Následující příspěvky jsou malou vzpomínkou na konec starého školního roku.

Sportovní dopoledne uspořádané FC pro žáky 1. stupně

V pátek 26. května 2017 se na fotbalovém hřišti konal ve spolupráci s FC Budišov-Nárameč sportovní den. Na hřišti bylo vytvořeno deset stanovišť, kde si děti pod vedením trenérů mohly vyzkoušet různé hry a cvičení z fotbalových tréninků. Na vydařeném dopoledni mělo svoji zásluhu i dobré počasí, nadšené děti si odnesly nejen spoustu zážitků, ale i malou pozornost.

Školní zahrada a její přeměna v přírodní zahradu

Květen: Práce na školní zahradě jsou v plném proudu, počasí nám přeje a žáci jsou v pracovních činnostech pilní jako včelíčky.

Čeká nás ještě mnoho: příprava a vysazení nových záhonů keří a trvalkami, záhon kolem sochy J. Marka - Děti, vyrábění gabionů a kamenné ještěrky, práce na záhonech, neobvyklé druhy mulčování, stavění kompostovacích prostor, broukoviště, založení květnaté loučky, oprava rybníčku, dendrofony, pítka pro bezobratlé a ptáčky.

Děkujeme všem, kteří nás podporují – městys Budišov, zahradnictví Molnár, kamenolom Granit – pan Zedníček, ZD Budišov, rodiče žáků.

Červen: Naši školní zahradu obohacujeme o přírodní prvky a krok za krokem se blížíme k dosažení certifikátu Přírodní zahrada. Finančně nás podporuje KÚ kraje Vysočina grantovým programem ŽP 2016 a městys Budišov. Největší podíl na přeměně mají žáci 2. stupně s vyučujícími především v předmětech, které se zabývají pracovními kompetencemi.

Školní výlet – 1. stupeň

Na Den dětí, 1. června, vyrazili žáci 1. stupně na školní výlet. Autobusy je odvezly do Brna, kde strávili aktivní sportovně pohybové dopoledne v Bruno family parku. Vyřádili se na mnoha atrakcích, trampolínách, prolézačkách, skluzavkách a podobných záležitostech, občerstvili se v místním bufetu a domů odjížděli spokojení, příjemně unavení a plní nezapomenutelných zážitků.

Večerní posezení s kytarou

Na závěr letošního školního roku se uskutečnil 2. ročník akce, která loni sklídila veliký úspěch. Kytaristé z řad žáků se sešli ve školní zahradě, aby si zahráli a společně s ostatními příchozími zazpívali oblíbené i méně známé písně, opekli si špekáčky, pobavili se, a ti odvážnější strávili noc ve stanech. Počasí se sice k ránu trošku pokazilo, probouzející se děti přivítal déšť, na náladě to však nikomu neubralo. Po vydatné snídani sbalili nocležníci stany a spacáky, vyčkali příjezdu rodičů a s veselou odjížděli domů.

Akce byla realizována v souvislosti s udržitelností projektu Perspektiva II, který byl realizován ZŠ Budišov v rámci programu OPVK v roce 2009–2012 (financováno z ESF a rozpočtu ČR).

Koncert pěveckého sboru Slunko

V úterý 13. června 2017 nám ve škole předvedlo svůj program SLUNKO – dětský pěvecký sbor z Třebíče pod vedením paní Heleny Noskové.

Mírový běh

Ve čtvrtek 15. června se naše škola připojila k nejdelšímu štafetovému běhu s hořící pochodní na světě, běhu za mír. Tuto tradici založil atlet, filozof a umělec Sri Chinmoy (1931–2007), který službě ideálům světového míru a harmonie věnoval celý svůj život. Trasa vedla přes 140 zemí světa. Po přivítání a vyprávění běžců proběhla soutěž pro žáky, při které měli uhodnout jazyk, který slyšeli. Dařilo se jim to dobře a běžci jim za odměnu zazpívali píseň mírového běhu. Protože mír znamená mimo jiné i přítomnost harmonie, lásky, spokojenosti a spolupráce, běžci se na chvíli stali herci, předváděli různé scénky a děti hodnotily dobré a špatné jednání. Na závěr setkání si všichni mohli podržet mírovou pochodně a poslat s ní své přání kamarádům do dalších měst a zemí, vložit do ní svou dobrou vůli a poslat ji do celého světa.

Ročníkové práce žáků 9. třídy

Na ročníkové práce jsme se připravovali už od října minulého roku. Vybraná témata jsme za pomoci našich konzultantů zpracovali do textů i slajdů. Všichni jsme je měli hezky a zajímavě zpracované. Prezentovali jsme je v tzv. školním kole. Deset z nás pak bylo vybráno pro vystoupení před veřejností. Někteří jsme měli trému, ale nakonec jsme to zvládli.

Soutěž tříd ve sběru papíru a baterií

Pochvalu si zaslouží všechny třídy, zejména ty na prvním stupni.

Umístění tříd:

Sběr starého papíru: 1. místo – třída 1. A (průměr na žáka 96 kg), 2. místo – 4. třída (65 kg), 3. místo – 3. třída (62 kg)

Sběr použitých baterií: O 1. místo se podělila 1. B a 2. třída (průměr na žáka 3,3 kg), 2. místo – 3. třída (1,8 kg), 3. místo – 1. A (1,3 kg).

Sběrem starých surovin učíme naše žáky k citlivému přístupu k životnímu prostředí. Díky patří i Vám, rodičům, kteří své děti v této aktivitě podporujete.

Finanční gramotnost

Projekt podporující finanční gramotnost a rozšiřující ekonomické podvědomí žáků proběhl ve čtvrtek 22. 6. v relaxační učebně za účasti žáků 9. ročníku.

Exkurze do ZD Budišov

Žáci 9. ročníku se vydali v pátek 23. 6. na exkurzi do Zemědělského družstva Budišov. Jejich cílem bylo seznámit se s principem výroby elektřiny pomocí bioplynové stanice. Princip její funkce od zajištění zdrojů ze živočišné a rostlinné produkce po výrobu elektrické energie detailně objasnil pan Žák a pan Svoboda. Zajímavostí pro všechny

zúčastněné bylo množství tepla, které se při výrobě uvolňuje a odchází nevyužité do vzduchu.

Akce byla realizována v souvislosti s udržitelností projektu Perspektiva II, který byl realizován ZŠ Budišov v rámci programu OPVK v roce 2009–2012 (financováno z ESF a rozpočtu ČR).

Rozloučení žáků 9. třídy na městysi, 28.6.2017

Sportovní dopoledne

29. 6. – tento den se vždy hrávalo utkání ve fotbale mezi 8. a 9. třídou. Letos jsme fotbal nevynechali, ale přidali jsme další čtyři zápasy v těchto sportech: volejbal, petanque, kriket a baseball. Celkově vyhrála 9. třída – gratulujeme.

Slavnostní zakončení školního roku 2016/2017

Poslední červnový den se uskutečnilo před budovou školy slavnostní zakončení školního roku 2016/17. Po přivítání panem ředitelem Milanem Procházkou a panem starostou Petrem Piňosem byla zhodnocena činnost školy a byli oceněni nejlepší žáci. V závěru se představili žáci devátého ročníku, kteří byli pasováni na absolventy školy. Poté se všichni žáci vydali do svých kmenových tříd, kde jim byla třídními učiteli slavnostně předána vysvědčení.

Výlety kolem Budišova

Na prázdninové období jsme připravili pro žáky a jejich rodiče několik zajímavých cyklistických výletů do okolí Budišova (viz webové stránky ZŠ). Věříme, že jste si je báječně užili.

Příměstský tábor při ZŠ Budišov

Během prázdnin ZŠ pořádala příměstský tábor. Pro děti byl připraven celodenní zábavný program doplněný o netradiční aktivity.

Přeji šťastné vkročení do nového školního 2017/2018, ať se daří žákům, rodičům i zaměstnancům školy.

Jana Janová

www.zsbudisov.cz

Škola volá

Tímto zvoláním by se dal charakterizovat začátek září každého roku. Pro rodiče tolik očekávané datum, aby se děti opět vrátily k pravidelné a smysluplné činnosti. Naopak pro děti období, kdy končí pomyslná volnost a doba, kdy je téměř vše dovoleno.

Ani učitelé nevtáží poslední srpnový týden s velkým nadšením. Končí jim zasloužená dovolená, kdy po desetiměsíční těžké práci nabírali sílu a optimismus na další školní rok. V dnešní přetechizované době, kdy nás pohlcují mobilní aplikace a další výtvoři moderní techniky je otázka, zda se děti mají ve škole učit klasickým způsobem s knihou a sešitem, nebo zavelet „Konec, je jiná doba!“ a vše si tzv. vygooglit.

Nedělám si v tomto z nikoho legraci, vždyť jsme všichni chodili do školy a všichni přece problematice školství rozumíme. Tedy alespoň z pozice žáka. Víme, jak a co by se mělo dělat a naopak, co je špatné. Občas ale zapomínáme, že základem kvalitního vzdělávání dětí je jejich dobrá výchova z rodiny. Zde bych chtěl apelovat na všechny rodiče, aby nepodceňovali výchovu svých dětí a od nejútlejšího věku jim věnovali maximální péči. Televizní obrazovka, tablet, mobilní telefon, drahé hračky nenahradí osobní přístup a nenaučí správným návykům, slušnému vystupování a chování. Zde jsou lidský faktor a rodinné prostředí nenahraditelné.

Je těžké pro každého učitele odvádět kvalitní práci ve třídě, kde proti němu sedí žáci bez kázně, úcty k autoritám, bez zájmu o sebevzdělávání. Nemluvě o tom, že veškerá tato činnost ze strany školy je poskytována ve státních školách zcela zdarma.

Budišovská škola má za sebou 65 let své působnosti, kde během tohoto období díky obětavé práci stovek učitelů absolvovaly tisíce žáků. V březnu se mohli na oslavách výročí návštěvníci přesvědčit, v jaké kondici je škola v současnosti a jakým směrem se bude nadále ubírat. Díky obětavosti učitelů, zaměstnanců školy a podpory ze strany zřizovatele a sponzorů se akce velmi vydařila.

Do dalšího období je plánovaná revitalizace přírodovědné sekce školy, kde by měly pomoci finance z IROP. Zřizovatel v úzké spolupráci se školou nechal zpracovat projektovou dokumentaci a podal v únoru žádost. Výsledek by měl být znám do konce roku 2017.

Další investiční záměr je nutno směřovat do střechy, podlahy v tělocvičně, kurtů a výměny všech rozvodů vody a tepla ve škole. Pozornost si zaslouží i přístupový chodník a plot kolem zahrady. I tady je nutné sledovat dotační tituly a využít příležitosti státní podpory či EU.

Aby se vše zdařilo, škola byla bezpečným prostředím a nedocházelo v budoucnu k ničení vytvořených hodnot, je nutné ji kompletně vybavit zabezpečovacím a kamerovým systémem. Škola jako centrum vzdělanosti musí být pýchou obce a ne terčem vandalů.

Zde se opět vracím k tomu, co jsem už napsal výše.

Pokud budou rodiče důslední ve výchově svých dětí a učitelé budou odvádět zodpovědně svoji práci, pak budou odcházet ze školy žáci s dostatečnými kompetencemi pro budoucí život. Pak můžeme být společně pyšní na to, že se nám práce podařila.

Naopak musíme být ve svém okolí ve střehu vůči lhostejnosti, lajdáctví, ničení majetku a vulgárnostem. To by se nám v budoucnu mohlo nevyplatit.

Mgr. Milan Procházka, ředitel školy

Ze Šlápějí Jakuba Demla

Krok za krokem jít, ale tak, aby šlápěje naše byly vztekem Ďáblům a radostí Andělům. Levicí bojovat, pravici stavět...

*

Včera večer mluvili jsme o Taliánech. O vystěhovalcích totiž. U pana Kryštofa jeden takový slouží, chasník. Velice dobrý pracovník: neboť já, dívaje se na něj, jak stojí na žebříňáku a drží opratě a bič, vždycky mám dojem, že ten chasník nejede pro snopy nebo pro otýpky, nýbrž že jest právě v úkonu jáhna při mši pontifikální. Jmenuje se Giuseppe Menegelli, ale tady mu říkají Pepík.

Byli na mlatě kromě pana Kryštofa tito dobří lidé: Giuseppe Menegelli, Mařka, tetička, Karolina a snad i Babička. Mařka se v čemsi odchýlila od pravdy a nechtěla bludu svého uznati, natož litovati. I vzal si pan Kryštof na pomoc Pepíka Talijána a povídá: „Pepíku, vid’ že je to pravda?“ Pepík povídá: „No ba!“ Mařka povídá: „I mlč, ty hloupý Talijáne, vždyť ty jiného ani neznáš než jen ,no ba, no ba‘!“ Pepík se bránil: „A jak teda mám říkat? ,no, ano‘?“ Mařka na to s důrazem : „*No ba!*“

*

Všechna řeč lásky jest jen slabou, spodní ratolestí vysokého a košatého stromu. To nás nemýlí: v nebi se vůbec nemluví: Tam jest patření – *a zpívá se* jen několik slov: slova jsou obsahem, ale *co jest* útěchou dostatečnou: i melodie jest obsahem a ta jest statisícera.

Zdali pak Jste slyšel můj zpěv včera a dnes? Chudý písář se ptá.

Vím: všechno má smysl hluboký a všechno září a vše je zdravé a vše zpívá, když se lidé poznávají.

Jediná láska, jediná láska ví, co jest poznání, všechno ostatní jest podvod. Nic.

*

Jdu s Borečkem. Má radost, že mu v Náměšti koupím něco sladkého, proto poskakuje a povídá: „To je dobytka!“ Ptám se, jakého dobytka, neboť jsem myslel na Hussarka, na Buriana a na Černína. Boreček ukazuje: „Kůň, koza, pes!“ Povídám: „A co pak pes je taky dobytek?“ On: „Tak dva dobytci a jeden pes!“ Potom jsme šli dál. U Chytkovy zahrádky chtěl mne Boreček asi přesvědčiti, že už je na tom stupni básnického vývoje, na kterém je Ludvík Lošťák, neboť ukázal skrz laťky a povídá: „To je dyňa jako sviňa!“ a rozchechtal se. Na cestě zpáteční, když už byl syt marhulí a blum, které mu dala štedrá ruka paní Soukupové, povídá si nahlas: „Dyby mě někdo vzal za ruko, tak be mě nebolele nohe!“ Dovtípil jsem se z hloubi svého strejcovského srdce a povídám to i o sobě a taky nahlas.

*

Zima jest, ale mé květiny dosud kvetou, jako by na něco ještě čekaly... Často udržoval jsem je na životě s velikou bolestí, ba nelhu, s nasazením svého života, a ví sám Bůh, zda i ne za cenu své věčné spásy? – Ve dne vždy jsem byl slovem i skutkem mlčenliv a rozumný až i v ostýchavost, v noci však někdy probudil mne ze spaní můj vlastní pláč a rád bych řekl, že nemohl jsem tomu porozumět, ale viděl jsem, že jest dobře, když se člověk v takové chvíli probudí, poněvadž spánek měnívá člověka a tu pak se nepláče jako člověk, nýbrž jako ubohé zvíře, které zabíjejí anebo škrtí, ač chtělo samo umřít... Včera v noci stalo se mi to zase a nejhorší jest, že je to celý den vidět na očích a marně se to smývá...!

Jakub Deml Šlépěje I – III, Vetus Via, Brno 1998

Nechť' vidím stále zřetelněji Tvou tvář Pane

*Hořký Pane je chléb stáří a tvrdý.
Jak jsem si dříve připadal bohatý –
jak chudý jsem nyní,
chudý a osamělý a tak bezmocný!
K čemu se na tomto světě ještě hodím?
Bolesti mě sužují ve dne v noci.
Líně se šinou hodiny mých bezesných nocí
jsem pouze stínem toho, jenž kdysi byl,
jsem druhým na obtíž.
Pane, Ty víš, kdy je míra dovršena.
Pomoz mi, abych byl trpělivý.
Ukaž mi svou tvář stále, o to více,
oč více mně vše ostatní mizí.
Dej mi cit pro vanutí věčnosti,
neboť jen v ní přestává čas.
V Tebe Pane jsem doufal, nedopust',
aby byl zahanben na věky. Amen.*

Michelangelo Buonarroti

Reflexe na přílohu Budišovského zpravodaje

Každý člověk vnímá věci jinak než ti druzí. To je dávno známá věc. Proto samozřejmě mohou vznikat rozpory, nepochopení i rozčarování, vždyť přece... „ale já jsem to myslel jinak!“

Pan Karel Pavlíček nám, věrným čtenářům, už poněkolikáté předkládá nejzajímavější události z historie Budišova. Jsou to historicky podložené údaje! Jistě mu to dá hodně práce, listovat v kronice obce a rozhodovat se, co zajímavého nás může zajímat. Vždyť množina čtenářů BZ je od těch nejmladších po nejstarší věkovou kategorii. Takže: má se vybrat to o škole, nebo jak byla průtrž mračen, kdy se v našich bramborách, „zlatu“ Horácka, objevil americký brouk mandelinka, kterou jsme ve velkých rojnicích chodívali povinně sbírat? Či jak fungoval ČSR, SSSR, MNV, KSČ, SČSP, ČSM, Sokol i JZD. Jak tvrdí historici, jsou to jen holá fakta: letopočet, událost, anebo následky. Ve mně ale, a jistě nejsem sám, těch 23 stránek přílohy vyvolává jasné vzpomínky a melancholii po mládí, protože Karel už píše o letech 1951, a to už tady žila moje generace. Beru to i jako podnět k zamyšlení, co se změnilo, jestli k lepšímu, nebo horšímu, co zde zanechali lidé, kteří jsou jmenováni v jednotlivých větách, nebo jsou ukázáni na starých fotkách. A nabízejí se mnohé další dedukce a inspirace. Jsem přesvědčen, že i proto je BZ cenným historickým dokumentem pro generace budoucí a měl by se nadále vydávat.

Na obálce je známý motiv našeho kostela (ještě bez korouhve) a nad ním se vznáší na oblacích zřejmě sv. Gotthard. A na další stránce to jde ráz na ráz. Jak to, že se blesk trefil zrovna do nízkého domku zahradníka v zámeckém parku, a ne do okolních vysokých stromů? Zavedly se přiděly potravin na přiděl, dnes se prý až 1/3 jídla vyhodí! Kolik generací už vyrostlo v budově školy, dostavěné v roce 1951? Když čtu o počtech ulovených zajíců, koroptví (580 ks), a dnes jsou pole bez života, je zde něco nedobrého! Kam se poděly veverky, které v roce 1952 dělaly škody i v zahradách budišovských? A ty ceny: litr piva 8 Kč, pánská košile 200,- – ale jaké jsou příjmy dnes! Víme, že i v Budišově vystoupil komik století Vlasta Burian?

To počasí se také nějak mění... tehdy bývalo půl metru sněhu a až 30 stupňů mrazu. Léta byla také horká, ale bylo více vody, třeba ve stružkách na loukách, ve kterých si ženci chladili pivo a černou cigárku. No a tak bych mohl pokračovat až do současnosti...

Je to pokladnice informací z minulosti, do které nám BZ umožní nakouknout. Odhalovat zapomenuté osudy. Potkat se, aspoň symbolicky, s lidmi, kteří v tu dobu tvořili dějiny městyse. Je vidět, jak minulost ovlivňuje současnost a my, co tady žijeme, zase vytváříme budoucnost. Budišova, našeho okolí, našich vnuků...

Ing. Rostislav Tesař

Původní silnice u Trnavy

Před několika roky jsem zhlédl v televizi velice zajímavý vědecký film s názvem Planeta Země po vymření lidstva (USA, rok 2008, 85 min). Film pojednává, jak asi bude Země vypadat v průběhu měsíců, let, desetiletí a staletí poté, co zmizí lidé. Autoři filmu využívali znalosti odborníků z oblastí inženýrství, botaniky, ekologie, biologie a dalších

oborů, aby simulovali obraz toho, jak si příroda postupně podmaňuje veškeré lidské stavby (budovy, mosty, silnice a jiné).

V roce 2013 byl na silnici II třídy číslo 360 spojující Velké Meziříčí a Třebíč zprovozněn obchvat obce Trnava. Od té doby, tedy již 14 roků, se části původního úseku, do té doby silně frekventované dopravní tepny, staly velice sporadicky využívanými slepými komunikacemi. Zejména ti starší čtenáři, kteří se v dobách dřívějších dopravovali denně do zaměstnání či do školy v Třebíči autobusem, si tyto úseky asi vybaví více.

Při snaze o sportovní aktivity jsem se zatoulal na původní úsek jihozápadně od Trnavy směrem k Pocoucovu. Ze začátku je směrem od Trnavy pomalu rozpadávající se silnice ještě vcelku v solidním stavu, využívají ji hlavně majitelé rekreačních chat u rybníka Opatůvka. Mě ale hluboce zaujal poslední, asi 500metrový úsek slepé silnice křižující potok a pak stoupající do kopce k zatáčce s pomníčkem připomínajícím podle textu smrt mladého motoristy z Třebíče. V tomto úseku už nemá prakticky nikdo důvod jezdit (kromě občasných cyklistů). V popraskaném asfaltu se uchycuje náletová vegetace. Z ještě místy patrné bílé čáry, vyznačující krajnici, vyrůstají břízy či borovice, mnohdy až 10 cm silné. Tráva v prasklinách prorůstá více a více ke středu někdejší silnice. V nejužším úseku si původní snad 7metrovou silnici příroda „ochočila“ na asi dvoumetrovou pěšinu.

Při opakovaných návštěvách tohoto místa si vždy uvědomuji pomíjivost veškerého lidského konání a malost člověka proti nezvratným přírodním procesům.

Ladislav Eichler

Zdroj: Mapy.cz

Sucho

Už to zakoušíme na vlastní kůži. Trápí nás sucho. Každý kdo má třeba jen malou zahrádku, a hlavně kdo má rozum, vidí, že se děje něco neobvyklého. Ať si kdo chce prohláší, že globální oteplování je jenom pověra, vidíme, že je zle. Takové sucho nebylo ani v pověstném roce 1947. Italové už v letošním červenci omezili odběry vody. A my, kteří jsme se zaprodali „pokroku“, jsme zrušili rybníčky, zregulovali řeky a potoky, zasypali na vesnicích nádrže s vodou, a zabetonovali kdejaký kousek půdy, na dvorcích i před supermarkety, jenom pro pomyslný, upravený vzhled. A nyní, když vidíme, jak tráva žlutne, půda na jižní Moravě praská tak, že do těch škvír lze strčit prsty, a ovoce i u nás na Vysočině opadalo suchem ze stromů, musíme si přiznat, že naše rozhodnutí nebylo moudré. Naši předkové si vody považovali. Nikoho z nich by nenapadlo vybudovat si na zahradě bazén, když žijeme v oblasti rybníků. Také se každý den nespřehovali, pokud nepracovali celý den s mrvou, nebo s uhlím. (Ono to, jak vám každý lékař řekne, není ani zdravé.)

Nedostatek vody je celosvětový problém. U nás o to horší, že všechny řeky, které u nás pramení, odploouvají z naší krajiny a žádná k nám nepřitéká.

Jenže u nás stále vítězí kult betonu. Jaké by to bylo se spodními vodami, kdybychom u nás v Budišově připustili zabetonování několika čtverečních kilometrů pozemku na zamýšlené úložiště? Asi bychom uschli...

Janeček

Červená Lhota – křížový kámen

Kalendář už oznamoval, že je zde jaro, ale venku byla zima jak na Sibiři. Už jsem se nemohl dočkat, pátrání mi chybělo, tak jsem vzal kolo a vyrazil. Ještě v Třebíči-Týně, jsem málem narazil. Zde, na kruhovém objezdu, mi nedala řidička přednost. Úlekem jsem vyhodil ruce nad hlavu, jako „co to má znamenat“? Chuděrka z toho byla tak špatná, že se nemohla znovu rozjet.

Vzpomněl jsem si na nějaký kvíz, kde se jednoho muže ptali, co říká na ženy za volantem. Suše odpověděl: „Když jsem se jednou vrátil domů z firemního večírku, tak si manželka všimla, že mám na saku blondátý vlas. Ona je brunetka. Když pak jela naším autem, tak si nevšimla, že je přes silnici padlý strom.“ Byl tak šílený, ledový protivítr, že se mi zdálo, že stojím na místě. Říkal jsem si: „Blbečku, měl by ses sem tam podívat do občanky na datum narození.“ U čtyř lip jsem znovu, snad po šesté, zase začal hledat křížový kámen, o kterém jsem věděl, že zde stával.

Kamarád, František Peštál, mě někdy v roce 2010 nezištně věnoval poznámky, kresbu a malou, černobílou fotografii, 6×8 cm., na které hledaný kámen byl. Tyto materiály pořídil jeho otec.

Na dvou linkovaných listech sešitu byl záznam: Červená Lhota u km 55.8, nákres kamene s uvedenými mírami 72×43×20 cm. Dalo se poznat, že na čelní straně je vytesaný dost velký latinský kříž. Nad levým břevnem byla číslice 15. Pravý horní roh byl poškozený a nad břevnem byla již nečitelná čísla. Pravděpodobně se jednalo o letopočet. Tedy 16. století. K tomu byl na druhé straně listu jen krátký text: Kámen s křížem – pověst – ukradli Ferdovi z Červené Lhoty ovce a býka. Čeledín šel po

zlodějích a byl od lupičů zabit. Na fotografii bylo vidět, že kříž býval zvýrazněn vápnem. Na zadní straně fotky bylo datum pořízení, 16. 8. 1951.

Silnice se několikrát rozšiřovala, takže kilometrovníky, i ten zmiňovaný 55.8, zmizely. Že tam někde kámen stával, jsem měl potvrzené ještě ze dvou dalších zdrojů. Pan Krul z Okřešic (1945) mi říkal: „Bydleli jsme nahoře na Wartenberku a kolem tohoto kamene jsem chodil do Čechtína do školy. Podívám se po něm.“ Paní Zemanová z Červené Lhoty mi povídala: „Můj táta o tom kamenu věděl, ale je to už víc jak 25 let, když ho s kamarádem hledali, ale bohužel nenašli.“ Od kronikářky z Čechtína paní Pojerové jsem dostal zprávu: „Od babičky ani jejích vrstevnic jsem žádné informace nezískala. Znovu jsem tedy procházela kroniky, které mám k dispozici, ale bohužel ani tam nic není.“

Pověst, z které zřejmě čerpal pan Peštál, napsal Jan Dokulil a uvedl ji ve své knize Náš kraj v pověstech... Publikace vyšla v roce 1937. Ale událost se zřejmě vztahuje k blízkému místu, U čtyř lip. Uprostřed seskupení stromů stojí železný kříž. Autor o křížovém kamenu nepíše! Pan Peštál se s panem Dokulilem znal.

Postrachem Červené Lhoty a širokého okolí byla banda lupičů. Obyvatelstvo bylo proti lupičům bezmocné. Jednou přepadli lupičové statek hospodáře v Č. L. Ve statku ukradli všechny ovce, které potom hnali do lesů. Hospodář probudil sousedy a lupiče pronásledovali. Když je dohonili, nastal boj na život a na smrt. V boji bylo zabito všech pět lupičů. Občané na místě svedené bitky na památku dali postavit kříž. U kříže vsadili čtyři lípy. (Kráceno a upraveno, E. N.)

Od lip, kde jsem nechal kolo, jsem pomalu postupoval po silnici směrem na Čechtín. V ruce jsem držel malou fotografii a porovnával jsem fotku s okolím. Dál jsem jít už nechtěl, ale uviděl jsem přes struhu mostek, po kterém jsem chtěl přejít na druhou stranu. Zhlédl jsem kousek hrbatého kamene, vyčníval snad jen 3 cm nad seschlou travou. Já jsem hledal kámen vysoký 72 cm. Přešel jsem mostek a pomalu jsem se vracel. Z této strany se mi kámen zdál pravidelný! Skočil jsem do struhy, začal prsty do země, a když jsem odhodil velký drn, uviděl jsem, že je na kameni znatelný kříž. Vyskočil jsem na kraj silnice, ruce šly, dnes už podruhé nad hlavu, vytvořily písmeno V, a já jsem řval na celé kolo. „VIKTORIA.“ Řidiči, kteří jeli kolem, jen kroutili hlavou. „Jako, co to má znamenat?“ Kámen jsem okamžitě přijal do rodiny, je to moje třetí děcko. A hned jsem si zapsal. „Našel jsem 27. 3. 2011 v 17 hod. 16 minut.“ Pan Krul mi pak říkal, že kámen hledal, ale o hodně blíž k Čechtínu. Nenašel ho. Mám vyzkoušené, že na paměť se nedá spoléhat.

Zleva Emanuel Nožička, Karel Průša

Za pomoci občanů z Červené Lhoty jsme chtěli kámen vykopat a znovu důstojně usadit. Jenže jsme nevěděli, že na vsi je práce po celý rok. Z jara se seje, v létě se sklízí, na podzim se znova připravuje půda a v zimě se kopat nedá. Tak jsme kámen za pomoci kamarádů vztyčili 7. 7. 2012. Člověka pak potěší, když dostane takovouto zprávu.

„Bylo to příjemné setkání na střešní vernisáži. Člověk si uvědomí, kolik energie a píce musí lidé vynaložit při vyhledávání všech těch dolmenů, kromlechů, smírčích a jiných křížů i kolomazných mís. Pak ale nastane ten kýžený okamžik, kdy člověk jako Vy, zvolá Viktoria! Ono vítězné zadostiučinění...“ Odpověď toho pána z kvízu nemusela být až tak nadsazená. V sobotních novinách MF-Dnes jsem si přečetl: „Mladá řidička v Jihlavě přehlédla autobus. Škoda na obou vozidlech je 148 000 Kč.“

1. 3. 2017 *Emanuel Nožička*

Řešení doplňovačky z minulého čísla

1 (6.) Slavíkovice	K
2 (2.) Vranín	R
3 (4.) Vlčatín	A
4 (7.) Komárovice	V
5 (6.) Koněšín	Í
6 (4.) Krahulov	H
7 (4.) Kurošlepy	O
8 (2.) Chroustov	R
9 (5.) Kozlany	A

Ladislav Dokulil

Pro milovníky (a asi i znalce) českého filmu

Pro odlehčení dnes žádný rébus nebude, ale bez kvízu ani v tomto čísle nezůstaneme. Budišov tentokrát zůstane mimo, ale Třebíč se svou filmogennou bazilikou sv. Prokopa, kde se natáčely první tři filmy, není zase tak daleko. Ve filmu Jan Hus jsou i scény vzniklé u Trnavy. Je to trochu obtížnější a plné chytáků, ale máme ten Google. Řešení hledejte již v tomto čísle (poznáte je podle toho jednoho jména, které jste třeba uhodli).

Otázka: Kdo hrál TITULNÍ úlohu v těchto filmech:

1. Marketa Lazarová (1967)
2. Hlas pro římského krále (2015)
3. Jan Hus (2015) – zkuste i (1954)
4. Jáchyme, hoď ho do stroje (1974)
5. Marečku, podejte mi pero! (1976)
6. Adéla ještě nevečeřela (1977)

Ladislav Dokulil

SPORT

O pohár starosty městyse Budišova v kopané Starých pánů

Již mnoho let je tradičně první víkend v měsíci srpnu vyhrazen fotbalovému soupeření dvou Budišovů. V roce 2017 mužstvo Starých pánů Budišov-Nárameč ve spolupráci se starostou našeho městyse, panem Petrem Piňosem, pořádalo již 4. ročník výše uvedeného turnaje.

V roce 2016 naše mužstvo vyhrálo turnaj v Budišově nad Budišovkou a tak naši kamarádi z Budišova nad Budišovkou měli o to větší motivaci nám to vrátit.

Soupeřem obou Budišovů bylo tentokrát jedno mužstvu z Brna – SK Slatina.

Dne 5. 8. 2017 pak naši borci nastoupili v sestavě: brankář Josef Kopečný, v obraně nastoupili Pavel Vidlák, Milan Koš, David Kašpar, Jaroslav Doležal a Pavel Karas. V záložní řadě tady byli Jiří Vašíček, Alois Nováček, Karel Suchánek, Pavel Dostál, Karel Věžník, Jiří Dvořák a Martin David. V útoku hrál náš nejstarší hráč Josef Čáslava a dále Richard Ležák a Josef Karas.

Dění na hřišti s přehledem řídili rozhodčí pánové Bohumil Voneš a Luděk Carda.

Pan starosta městyse Budišova Petr Piňos slavnostně turnaj zahájil a mohlo se začít.

V prvním utkání se střetl náš Budišov s brněnskými hosty SK Slatina. Vyrovnané utkání se rozhodlo prakticky v prvním poločase. Začátek utkání patřil jasně brněnskému mužstvu a když po poločase byl stav 2:0 pro „Brňáky“, bylo to ještě milosrdné. V druhém poločase naše mužstvo převzalo iniciativu a výsledkem byl i fault na pronikajícího Říšu Ležáka ve „velkém čtverci“ Slatiny. Milan Koš pak jistě proměnil penaltu. Bohužel další střely našich hráčů na soupeřovu branku nepřinesly vyrovnání. Konečný výsledek 2:1 pro Slatinu.

Ve druhém utkání se mužstvo SK Slatina střetlo s našimi partnery z Budišova nad Budišovkou. Jen začátek utkání byl herně vyrovnaný. Pak „Budišováci“ začali mít převahu.

Zvláště útočník Budišova nad Budišovkou Robin Kirchner byl k neudržení a třemi góly v prvním poločase prakticky utkání rozhodl. Ve druhé půli pak hosté z Budišova nad Budišovkou přidali ještě jednu branku a upravili na konečný výsledek 4:0.

Vrcholem turnaje mělo být střetnutí obou Budišovů. Bohužel naši borci úplně vyhořeli a po prvních dvaceti minutách nebylo o co hrát. Mužstvo Budišova nad Budišovkou dominovalo a vedlo 4:0. Ve druhém poločase pak hosté ještě přidali další 3 branky. Opět se střelecky prosadil hráč Budišova nad Budišovkou Robin Kirchner, který dal sám 4 góly. Tento hráč se stal se sedmi góly také nejlepším střelcem turnaje. Domácím se v úplném závěru utkání podařilo vsítit aspoň čestný úspěch, kdy skóroval Martin David.

Konečný výsledek byl jasně ve prospěch hostů z Budišova nad Budišovkou 7:1.

Pohár starosty městyse Budišova putoval po zásluze do rukou kapitána našeho družebního města Budišova nad Budišovkou - pana Jaroslava Kosteckého. Druhé místo obsadilo mužstvo Starých pánů SK Slatina a až třetí skončilo domácí mužstvo.

Co říci závěrem. Ani vyšší věk zúčastněných hráčů nebyl překážkou pro velmi dobré sportovní výkony. Početné obecenstvo mohlo vidět dobrý fotbal a mnoho branek. Počasí se také vydařilo. Uzené párky a studené točené pivo přišlo všem zúčastněným k chuti.

V roce 2018 s fotbalem na shledanou v Budišově nad Budišovkou.

Ing. Ladislav Glovacz

Sportovní soustředění mladých fotbalistů

Sportovní soustředění fotbalového oddílu mladších a starších žáků TJ Budišov-Nárameč / Rudíkov proběhlo ve dnech 21.–23. 8. 2017 v Penzionu POHODA v Náramči.

Vedení oddílu našich mladých fotbalistů pan Ing. Ladislav Glovacz a pan Jaroslav Kozuň u družstva starších žáků, pan Lubomír Štefka a pan Josef Pažourek mladší u družstva mladších žáků se rozhodli využít prázdninové doby, kdy mladí fotbalisté mají více volného času, na intenzivnější trénink.

Dalším motivem bylo utužit kolektiv obou družstev. Zvláště kádr družstva mladších žáků byl doplněn mladšími hráči ze starší přípravky. Obě družstva jsou složena z mladých fotbalistů nejen z Budišova, ale také z Rudíkova a blízkého okolí. Družstva proto trénují odděleně jak v Budišově, tak i v Rudíkově. Mít příležitost být pohromadě pak bylo o to cennější.

Využili jsme pro tyto účely velmi dobré podmínky, které nabídl nově zbudovaný penzion POHODA Nárameč, kde mladí sportovci našli výborné ubytování a stravování na vysoké úrovni. Dalším předpokladem byla vstřícnost majitele pana Jiřího Vrby, který nabídl velmi výhodné finanční podmínky pro pobyt. Finanční zajištění celé akce tvořily příspěvky rodičů, sponzorský dar pana Ing. Ladislava Glovace a jeho firmy Hammelmann-servis.cz, s. r. o. a také finanční příspěvek pana starosty městyse Budišova pana Petra Piňose, který si také našel čas a naši akci podpořil i svojí návštěvou.

Také blízkost výborné hrací plochy na fotbalovém hřišti v Náramči bylo nezanedbatelnou podmínkou pro splnění sportovních cílů soustředění.

V pondělí dne 21. 8. 2017 v 9.00 hodin se nakonec sešlo u penzionu POHODA 19 mladých fotbalistů (9 starších a 10 mladších žáků).

Trénovalo se dvou až třífázově, tj. vždy dopoledne od 10.00 hodin do 12.00 hodin a odpoledne od 14.00 hodin do 16.00 hodin. Jako třetí fázi tréninku lze považovat dvě fotbalová utkání na hřišti v Náramči. V úterý 22. 8. 2017 v 17.00 hodin výkonnost našich kluků prověřilo družstvo mladších žáků TJ Velké Meziříčí, které přivezl v Budišově velmi dobře známý bývalý fotbalista Budišova pan Alois Nováček. Hrál se na celé hřiště a na normální velké branky pod spravedlivým dohledem pana rozhodčího pana Bohumila Voneše.

A byla to prověrka více než tvrdá. Naše družstvo nově složené jak ze starších, tak i mladších žáků, se statečně bránilo technicky velmi dobře vybaveným hráčům z Velkého Meziříčí. Výsledkem byla porážka 4:8.

Pod vedení výše uvedených pánů trenérů si možná některý s přítomných kluků při plnění tréninkových dávek a sportovního soutěžení (např. mladší žáci běh na 1000 m, starší žáci běh na 1600 m) „hrábl“ až na dno svých fyzických sil.

Jako odlehčení od fyzické námahy tréninku v polední pauze a pak v pozdních odpoledních hodinách, bylo ordinováno koupání v bazénu uvnitř areálu POHODY. Zde si mohli kluci do sytosti zařadit.

Ve středu dne 23. 8. 2017 v 17,30 hodin na závěr našeho sportovního soustředění pak družstvo starších žáků odehrálo pohárové utkání s družstvem Rokytnice.

Výsledek byl nad očekávání výborný. Naši kluci porazili soupeře výrazným rozdílem 4:0.

Myslím, že naplánované úkoly sportovního soustředění byly bezesbýtku splněny a budeme doufat, že lepší fyzická kondice a nové fotbalové dovednosti budou moci naši mladí fotbalisté použít v jejich dalším fotbalovém životě.

Ing. Ladislav Glovacz

K článku Příznivcům budišovského fotbalu v BZ č. 4/2016

Informace k transparentnímu účtu (popis na str. 57 uvedeného čísla):
Na účtu se vybralo 42 411 Kč. Tímto děkujeme všem, kdo přispěli na závlahu.

Karel Věžník

FC Budišov-Nárameč A

Fotografie po přípravném zápase s Měřínem, jenž skončil smírně 0:0

Stojící zleva: Libor Švec (trenér), Jan Sedláček, Karel Nováček, Tomáš Jakubec, Zbyněk Dvořák, David Věžník, Josef Pažourek a Matěj Molnár

Klečící zleva: Milan Holubář, Michal Votoupal, Tomáš Obůrka, Lukáš Trnka, Bohumil Voneš (rozhodčí), Marek Klíma a Dominik Čech

Rozpis zápasů FC Budišov Nárameč A – podzim 2017

Kolo	Termín	Místo	Soupeř	Začátek	Výsl.
1.	so 5.8.	venku	HFK Třebíč B	16:30	0:2
2.	ne 13.8.	doma	Podyjí Černíč	16:30	0:0
3.	so 19.8.	venku	1FC Jemnicko	16:30	1:1
4.	ne 27.8.	doma	SFK Vrchovina B	16:30	1:2
5.	ne 3.9.	venku	TJ Moravec	16:00	3:1
6.	so 9.9.	venku	SFK Dukovany	16:00	3:1
7.	ne 17.9.	doma	FC Žďas Žďár nad Sázavou B	15:30	1:1
8.	ne 24.9.	venku	SK Nové Syrovice	15:30	
9.	ne 1.10.	doma	Sokol Šebkovice	15:00	
10.	ne 8.10.	venku	Sokol Herálec ŽR	15:00	
11.	ne 15.10.	doma	Sokol Želetava	15:00	
12.	ne 22.10.	venku	FC Náměšť nad Oslavou	14:30	
13.	ne 29.10.	Doma	SK Moravské Budějovice	14:30	

Tabulka – I.A třída skupina B k 17. 9. 2017

		z	v	r	p	skóre	body
1.	TJ Sokol Herálec	7	5	2	0	17:5	17
2.	Sokol Želetava	7	5	2	0	19:10	17
3.	SK Nové Syrovice	7	5	0	2	14:11	15
4.	SFK Vrchovina B	7	4	0	3	12:12	12
5.	FC Žďas Žďár nad Sázavou B	7	3	2	2	15:8	11
6.	TJ Moravec	7	3	2	2	9:9	11
7.	FC Náměšť nad Oslavou-Vícenice	7	3	1	3	17:14	10
8.	FC Budišov-Nárameč	7	2	3	2	9:8	9
9.	TJ Sokol Šebkovice	7	2	2	3	10:9	8
10.	HK Třebíč B	7	2	1	4	7:15	7
11.	1.FC Jemnicko	7	1	3	3	5:11	6
12.	SFK Dukovany 2001	7	1	2	4	6:10	5
13.	TJ Podyjí Černíč	7	1	2	4	6:15	5
14.	SK Moravské Budějovice	7	1	0	6	7:16	3

FC Budišov-Nárameč B – podzim 2017

Kolo	Datum	Den	Utkání na hřišti v Náramči	Začátek
2.	12.8.	sobota	FC Budišov-Nárameč B – Rudíkov	16:30
3.	19.8.	sobota	FC Budišov-Nárameč B – Březník	16:30
4.	26.8.	sobota	Koněšín – FC Budišov Nárameč B	16:30
5.	3.9.	neděle	FC Budišov-Nárameč B – Třebenice	10:15
6.	10.9.	neděle	FC Budišov-Nárameč B – Valeč	10:15
7.	17.9.	neděle	Kralice – FC Budišov Nárameč B	15:30
8.	24.9.	neděle	FC Budišov-Nárameč B – Dukovany B	10:15
9.	1.10.	neděle	Radkovice – FC Budišov-Nárameč B	15:00
10.	8.10.	neděle	FC Budišov-Nárameč B – Rapotice	10:15
11.	14.10.	sobota	Smrk – FC Budišov-Nárameč B	14:30
1.	22.10.	neděle	FC Budišov-Nárameč B – Mohelno	10:15

POČASÍ

Měsíční úhrn srážek

červen	33,4 mm
červenec	74,6 mm
srpen	45,3 mm

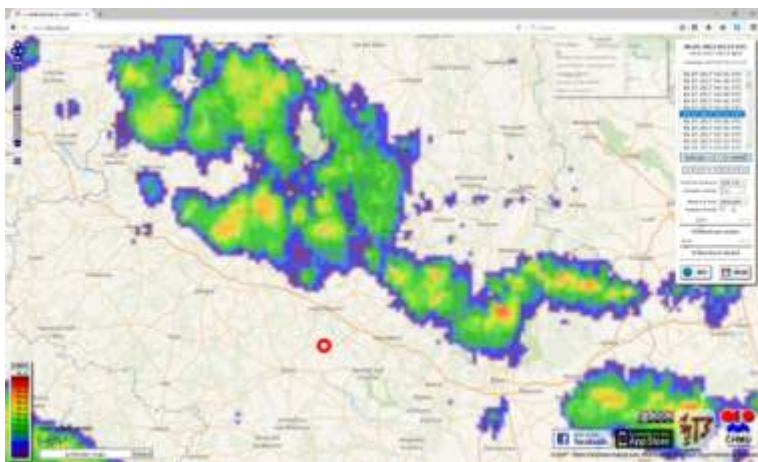
Proč v Budišově neprší

Kdysi za deštivých dní se říkal takový vtíp, proč u nás tolik prší. Publikovatelná odpověď zněla, že Češi, mající ho...uby a na všechno se... nezachovající, se mají splachovat. Od těch dob se počasí změnilo, Češi se však příliš nezměnili ani po tzv. „revoluci“, takže je asi nutno použít těžší kalibr – vysušení, alespoň v Budišově (i když je nutno spravedlivě přiznat, že jsou v Česku ještě sušší místa). V červnu v podstatě nepršelo, v červenci byl větší déšť (nad 5 mm za den) jen čtyřikrát a v srpnu rovněž čtyřikrát.

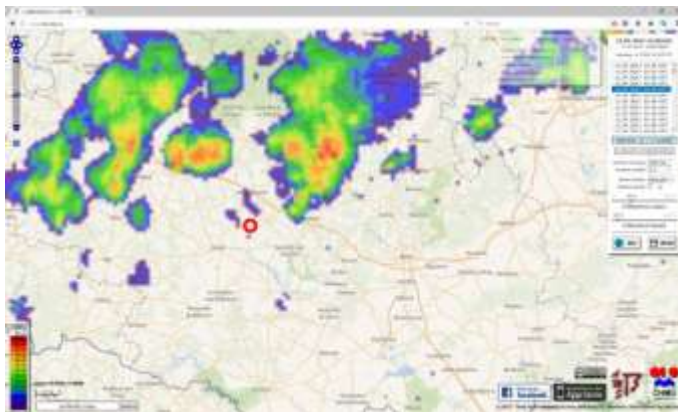
Ale proč se skutečně déšť v letošním létě našemu městysi tolik vyhýbal? Co šlo od severu, na dálnici se zastavilo, případně procházelo kolem dálnice (bohužel po severní straně). Co šlo od západu, vypršelo se na Jihlavsku, případně odešlo k Dukovanům nebo k Oslavě. Co šlo od jihu, odklonilo se na Náměšť a Brno. Co šlo od východu, nad Budišovem se rozplynulo.

No co, zase lepší než Houston nebo Florida.

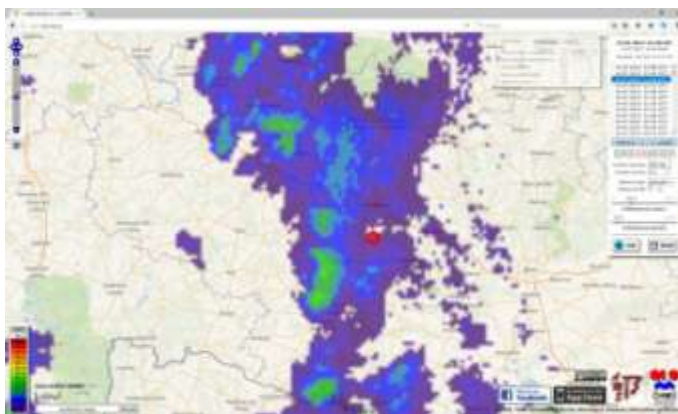
Následujících třináct map ČHMÚ ilustruje jednotlivé případy (zdaleka ne všechny), kdy jsme mohli vidět déšť i blesky. Jen vidět. (Budišov je vyznačen kroužkem.)

9. 7. 5.15 – typický případ korza mraků od SZ na JV podél dálnice (ze severu), v Budišově za celý den 2,4 mm

11. 7. 14.30 – severní míjení městyse od Z na V, v Budišově 0,0 mm

14. 7. 14.30 – mezera mezi deštěm na S a deštěm na J, v Budišově 2,0 mm

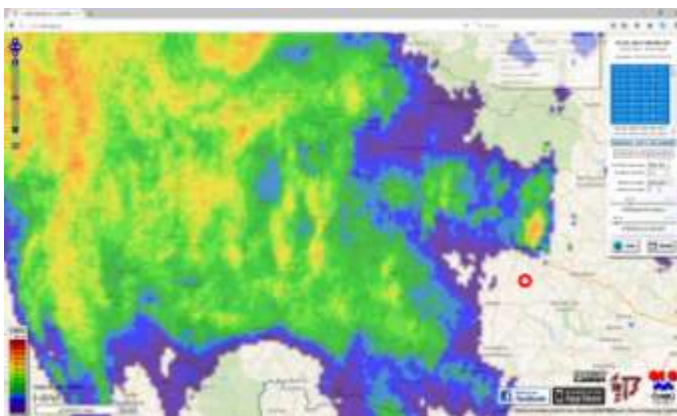
19. 7. 16.15 – bouřky na Z se nám těsně, ale úspěšně vyhnuly, v Budišově 0,3 mm

20. 7. 20.15 – takových bouřek, všechny na S, v Budišově pak přece jen 17,8 mm

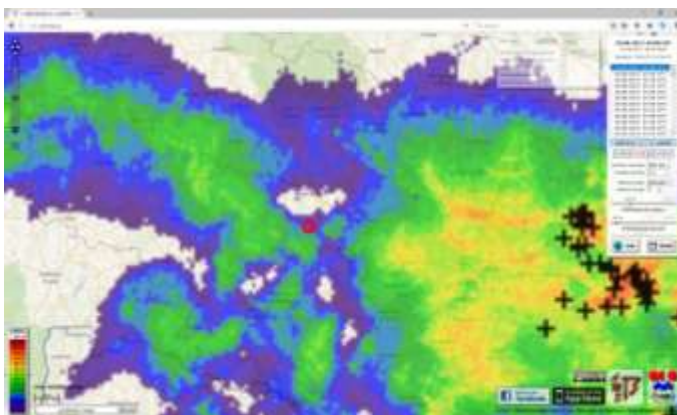
22. 7. 16.15 – mezera v proudění mraků od JZ na SV, v Budišově 2,2 mm

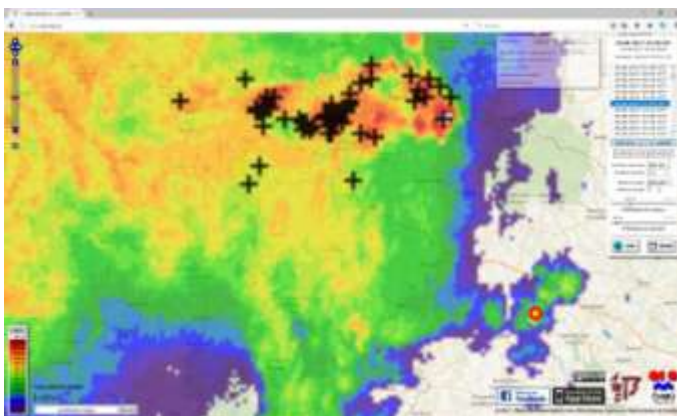
23. 7. 10.00 – deště na Vysočině na Z, v Budišově jsme se museli pak spokojit s 5,8 mm

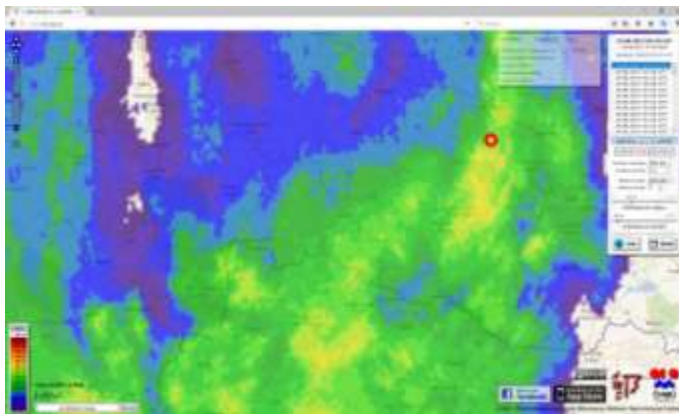
3. 8. 15.30 – opět vše za dálnicí na S, v Budišově 0,0 mm

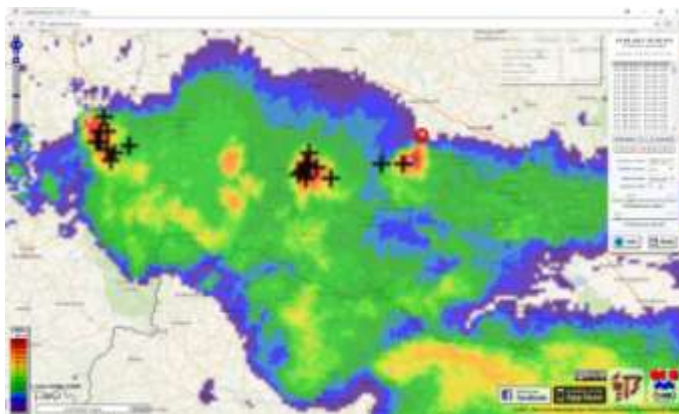
10. 8. 18.00 – deště na V u Brna, městys v díře v mracích, poté přece jen 17,5 mm

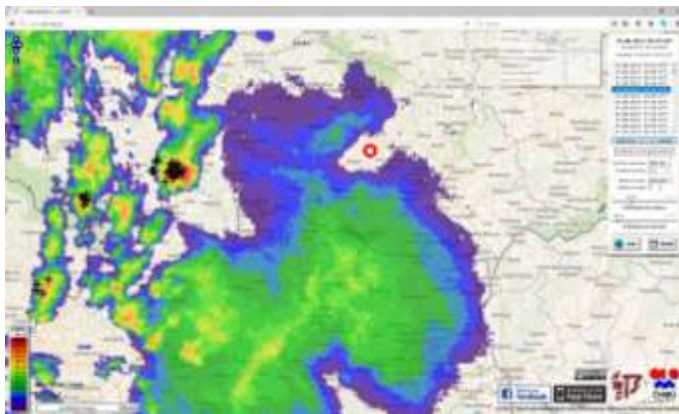
18. 8. 1.30 – opět vše na S od Z na V, v Budišově 0,0 mm

19. 8. 7.45 – tentokrát zase na J od JZ k SV, v Budišově 1,2 mm

27. 8. 18.30 – opět na J od Z na V, v Budišově potom alespoň 6,3 mm

31. 8. 20.15 – i na konci (meteorologického) léta se nám srážky zázračně vyhnuly

Zdroj map: Český hydrometeorologický ústav, Blitzortung.org, Openlayers, Opencyclemap.org, MapQuest

Nějaká kapka u nás tedy přece jen spadla, ale proti těm pěticentimetrovým lijákům jinde nic moc.

Co se dá dělat, dnes už víme, že větru a dešti neporučíme. Mohli bychom alespoň více šetřit životní prostředí (jak se uvádí v jiném článku tohoto čísla), ale zdá se, že ani to moc neumíme.

Ladislav Dokulil

-
1. Magda Vášáryová
 2. Kryštof Hádek
 3. Matěj Hádek – Zdeněk Štěpánek
 4. Petr Brukner
 5. nikdo
 6. Adelhaide kratzmarii (tuto rostlinu v přírodě nehledejte)

(Omlouvám se za poslední fake, prvních pět je OK. LD)

Opravy

Ve zpravodaji č. 2/2017 Z historie – v článku Baťovna je na str. 26 nesprávně uvedeno jméno paní Poskočilové. Má být **Lidka** Poskočilová, ne Lída.

Na str. 43, v článku Životní úlovek má být Vyza velká je z čeledi **jeseterovitých** a ne jeserovitých, jak je nesprávně uvedeno.

OBSAH

Jitřní lup	1
ZE ZASTUPITELSTVA MĚSTYSE	2
Usnesení č. 18 ze zasedání Zastupitelstva městyse Budišov ze dne 7. 6. 2017	2
Oprava schodiště na hřbitov	3
Nová výstavba v Budišově	3
ZPRÁVY	4
Peace Run	4
Budík uspořádal Rozloučení se školním rokem	9
O pohár městyse Budišov	11
Okresní výstava králíků o budišovské pouti	14
Budišovský zámek opět jinak	18
Z HISTORIE	27
Jiří Pavel Kafka, radista – střelec 311. československé bombardovací perutě	27
O učitelské bídě	31
Z BUDIŠOVA OKOLÍ	34
Činnost zájmových organizací pro městys Budišov za rok 2016	34
Základní škola Budišov	38
Škola volá	44
Ze Šlépějí Jakuba Demla	45
Necht' vidím stále zřetelněji Tvou tvář Pane	46
Reflexe na přílohu Budišovského zpravodaje	47
Původní silnice u Trnavy	47
Sucho	49
Červená Lhota – křížový kámen	49
Řešení doplňovačky z minulého čísla	52
Pro milovníky (a asi i znalce) českého filmu	52
SPORT	53
O pohár starosty městyse Budišova v kopané Starých pánů	53
Sportovní soustředění mladých fotbalistů	54
K článku Příznivcům budišovského fotbalu v BZ č. 4/2016	55
FC Budišov-Nárameč A	56
Rozpis zápasů FC Budišov Nárameč A – podzim 2017	56
Tabulka – I.A třída skupina B k 18. 9. 2017	57
FC Budišov-Nárameč B – podzim 2017	57
POČASÍ	58
Měsíční úhrn srážek	58
Proč v Budišově neprší	58
Opravy	63